

הגדה של פסח

Passover Agada

Agada de Pesah

Hebrew,
Ladino and English

Seattle, Washington
April, 2019
Nisan, 5779

***This Agada is dedicated to our Parents, our
dear daughter and dear sister***

***In loving memory of
Samuel Haim and Vida Piha,***

Jack Calderon

Vicki Piha Ashberg

Lynne Marie Coe

and

In honor of Rita Calderon

***We thank you for keeping and passing on
to us the beautiful Sephardic traditions,
which make Pesah so joyous.***

Morris and Marlene Piha - April 2011

=====

***We are very grateful to Isaac Maimon and
Hazzan Isaac Azose, with the assistance of
Sarah Benezra, for putting this Sephardic
Agada together.***

***For many years it has been our ambition to
publish a Sephardic-Hebrew Agada with Ladino
and English translations and recite it like we
used to with our parents of old.***

***These two gentlemen have accomplished this to
our satisfaction and it is our aspiration that
you too will benefit from this publication.***

Morris and Marlene Piha - April 1995

It was such a thrill to hear reports from my brother Isaac Maimon and from Isaac Azose on how the new Agada, in preparation for universal use by members of the Sephardic community, came into being. A great-hearted couple, Morris and Marlene Piha, generously funded the idea for the whole community.

The Agada, portions of which I have seen, and added my suggestions, is a work of love, being nursed along with the deadline of this Passover. This Agada brings to our Sephardic members authentic traditions and nostalgia about how our forefathers gathered the families and celebrated the nights of Passover.

Thoughts of being enthralled by family togetherness and real respect for our elders are in this Agada. So my blessings and congratulations to everyone who has shared this thrilling experience to make the holiday greeting of 'Pesakh Alegre' meaningful.

Sincerely,
Rabbi Solomon Maimon

It is with great pleasure that I acknowledge the efforts of the dedicated work of Hazzan Isaac Azose, Mr. Isaac Maimon and Sarah Benezra to introduce to our Sephardic community a much-needed Agada according to our Sephardic custom.

I am sure that it will serve to unite many families and friends by providing a lucid, uniform text for all to follow. This Agada will enhance the appreciation of our ageless traditions which were conveyed by the Hebrew and the uniqueness of the Ladino language.

Wishing everyone who acquires this Agada a Pesakh Alegre i Kasher.

Rabbi Simon Benzaquen
Sephardic Bikur Holim

It is with great enthusiasm that I welcome the Passover Agada: Hebrew With Ladino And English Translation for publication. Hazzan Isaac Azose and Mr. Isaac Maimon have created a classical work of great value for our community.

The Hebrew text is presented carefully according to Sephardic traditions with special attention given to the *Nikkud*, while the Ladino translation is authentic and accurate.

I congratulate the authors, Hazzan Isaac Azose and Mr. Isaac Maimon for their work and I thank the publishers Morris and Marlene Peha for their generosity in bringing this work to light.

Rabbi Yamin Levy
Congregation Ezra Bessaroth

From the Editor:

Working on this Agada project has been a very interesting experience. When my uncle Isaac Maimon approached me during the first part of February and asked if I would tackle this assignment, I wasn't completely sure that there would be enough time to complete it before Pesakh, but I was intrigued by the thought of finally producing an Agada with Ladino, as well as English, that would conform to our custom. However, each time Uncle Ike and Sarah Benezra and I got together to discuss progress as well as corrections and revisions, we would find little nuances in the Seder that each of us were used to doing or saying slightly differently. I also asked Elazar Behar and Norman Behar to review it to ensure compatibility with the Rhodes tradition. To the extent possible, I have tried to accomplish that. It is Morrie and Marlene's wish that this Agada be used by the **entire** Seattle Sephardic community. I would like to thank them for their very generous gesture and for allowing me the opportunity to serve my community in such a concrete fashion.

Isaac Azose

Approximately two weeks before Pesakh this year (2004), I was made aware that neither of our two Seattle Sephardic synagogues, the Sephardic Bikur Holim or the Ezra Bessaroth, had any of the Agada de Pesah booklets available for our community. I was somewhat upset, because I needed some for my Sephardic Tefilah classes at the Seattle Hebrew Academy, and there were none available. They are also usually in demand at this time of year. To resolve the situation, I called our good friend Morrie Piha, who happened to be on vacation, but was monitoring his calls, and presented the problem to him. Without hesitation, he asked me to order another batch of 'Agadot'. To both Morrie and Marlene, a big 'Hazak Uvarukh'.

As I mentioned in the prior edition (2001), *'no matter how many times one looks over his or her proof copies, there are bound to be many other mistakes that were not caught.'* I did a lot of little 'tweaking to this edition to 'bring it up to speed'. As I finished the changes to the Agada, I was shocked to receive the news that Sarah Benezra had passed away. I, along with many others, was not even aware that

she was ill. All of us who use this Agada owe her a debt of gratitude for the tremendous amount of help she provided in typing the Ladino and English text for incorporation into the Agada. May she rest in peace. ת"נ צ"ב"ה

I certainly must, once again, thank my Uncle Isaac Maimon for all the effort he expended in putting together the Ladino portion of the Agada. As this is written, he is undergoing physical therapy at the Kline-Galland Home for a recent fall. May he and his wife, my aunt Rachel, have a 'refuah shelemah'.

Isaac Azose, Editor
April, 2004
Pesakh, 5764

I write this as I am putting the finishing touches on this fourth edition of our Passover Agada. A lot has happened since the last edition was published in 2004. At the time I wrote the memo above, both my Uncle Isaac Maimon and his wife, Auntie Rae, were with us. Uncle Ike passed away in May of 2005 and Auntie Rae passed away a few months later, in October. Vicki Ashberg, the daughter of Morrie and Marelene, passed away in February of 2007. May their souls be bound in the bond of Eternal Life, Amen. ת"נ צ"ב"ה

This year, both of our Sephardic synagogues in Seattle called to say that they were completely out of Agadot. I did as I usually do. I contacted Morrie, who has sponsored all editions to date, and he told me, of course, to have the additional quantities printed. Once again, to both Morrie and Marlene, a big 'Hazak Uvarukh'.

Isaac Azose, Editor
April, 2011
Pesakh, 5771

I am writing this on March 10, 2019. It has been eight years since I published the 2011 edition of this Agada. I have no more copies in stock, and I recently heard from someone who needed several copies, so I set about going over the Agada once more trying to pick up little mistakes or anomalies that had crept in to past editions. There is always something one can find with a thorough review.

I don't have the Piha's to fall back on this year, so Sephardic Traditions Foundation is taking care of printing this edition. I must, once again, thank those who came before me and put in many hours of effort to see the first editions of the Seattle Sephardic Community Agadot published. All of them, of blessed memory, are, Sarah Benezra, who typed the Ladino and English text for the very first edition of this Agada. Also, to my dear uncle Isaac Maimon, who provided all the Ladino text. And finally, to Morrie and Marlene Piha who provided the funds to produce the first editions of this Agada. May their souls rest in heaven, Amen. ת"נ צ"ב"ה

Isaac Azose, Editor
March, 2019
Pesakh, 5779

בְּדִיקַת חֶמֶץ

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל-בְּעוֹר חֶמֶץ.

כָּל חֲמִירָא דְאַכָּא בְּרִשׁוּתֵי דְלָא חֲזִיתָהּ וּדְלָא בְּעֵרְתָהּ
לְהוּי בְּטֵל וְחָשִׁיב כְּעֵפְרָא דְאַרְעָא.

בְּעוֹר חֶמֶץ

כָּל חֲמִירָא דְאַכָּא בְּרִשׁוּתֵי דֵי חֲזִיתָהּ וּדְלָא חֲזִיתָהּ,
דְּבְעֵרְתָהּ וּדְלָא בְּעֵרְתָהּ, לְהוּי בְּטֵל וְחָשִׁיב כְּעֵפְרָא
דְאַרְעָא.

עֲרוּב תַּבְּשִׁילִין

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל-מִצְוֹת עֲרוּב.

בְּדִין עֲרוּבָא יְהֵא שְׂרָא לְנָא לְאַפּוּי, וּלְבִשׁוּלֵי,
וּלְאַטְמוּנֵי, וּלְאַדְלוּקֵי שְׂרָגָא, וּלְמַעֲבַד כָּל צְרָכְנָא, מִיּוֹם
טוֹב לְשַׁבַּת [לָנוּ וּלְכָל-יִשְׂרָאֵל הַדְּרִים בְּעִיר הַזֹּאת].

The following rules are very basic and do not begin to cover all aspects of the subjects covered. As a general rule, the synagogue will provide detailed instructions before Pesakh. It is extremely important that one understand the laws involved in the search and nullification of Hamets. When in doubt, consult your rabbi.

בְּדִיקַת חֶמֶץ - The Search for Hamets

At nightfall of the 14th of Nisan, (the night before Erev Pesakh), 'Bedikat Hamets', or the Search for Hamets, should be done. The search for hamets is conducted by candlelight and no speaking is permitted, once the berakha (blessing) is recited.

Barukh ata Adonai, Eloenu melekh aolam, asher kideshanu bemitzvotav, vetsivanu al bi'ur hamets.

Blessed are You, Adonai, our God, King of the Universe, Who sanctified us with His commandments and commanded us concerning the removal of hamets.

Following the search for hamets, all hamets that was found should be wrapped well and set aside in a safe place to be burned the next morning. The following nullification of the hamets (Bitul) in Aramaic is recited. However, it should be said in the language that the person understands best.

Kal Hamira de'ika virshuti, delah haziteh udelah viarteh, le'evah batel vehashiv ke'afra de'arah.

All hamets in my possession, that I have neither seen nor removed, is hereby nullified and considered like the dust of the earth.

בְּעוּר חֶמֶץ - The Nullification and Burning of the Hamets

The next morning, the hamets that was gathered from the search, (and any other that may have been left over from dinner or breakfast), must be totally destroyed by burning. After the burning, the following full nullification and annulment is recited. Again, as before, it should be said in the language that the person understands best.

Kal Hamira de'ika virshuti, di haziteh udelah haziteh, devi'arteh udelah vi'arteh, le'evah batel vehashiv ke'afra de'arah.

All hamets in my possession, whether I have seen it or not, whether I have removed it or not, is hereby nullified and considered like the dust of the earth.

עֲרוּב תַּבְשִׁילִין - Eruv Tavshilin

It is not permitted to prepare food on Yom Tov for the following day, even when the following day is Shabbat. In such a case, food preparation for Shabbat must begin before Yom Tov, which may then be continued on Yom Tov. Some matzah and cooked food, (usually a hard-boiled egg) are set aside on Erev Yom Tov, to be eaten on Shabbat. The berakha (blessing) should be read in Hebrew, but the declaration afterwards, in the language that the person understands best.

Barukh ata Adonai, Eloenu melekh aolam, asher kideshanu bemitzvotav, vetsivanu al mitsvat eruv.

Blessed are You, Adonai, our God, King of the Universe, Who sanctified us with His commandments and commanded us concerning the commandment of Eruv.

With this 'Eruv', it will permit us to bake, cook, keep food warm, light candles and make all necessary Shabbat preparations on Yom Tov [for us and all Jews who live in this city].

This handbook is meant to be an instructional aid for the Seder (order) and Agada (reading) of the first two nights of Pesakh according to the Sephardic custom and liturgy.

The word Seder means “order,” for the order or procedure is definitely set in a ritual called the Agada which means “reading or narration.” Seder night has become a great family holiday of the Jewish home. The exquisitely arranged table becomes a stage upon which the story of Israel’s emancipation from slavery is enacted.

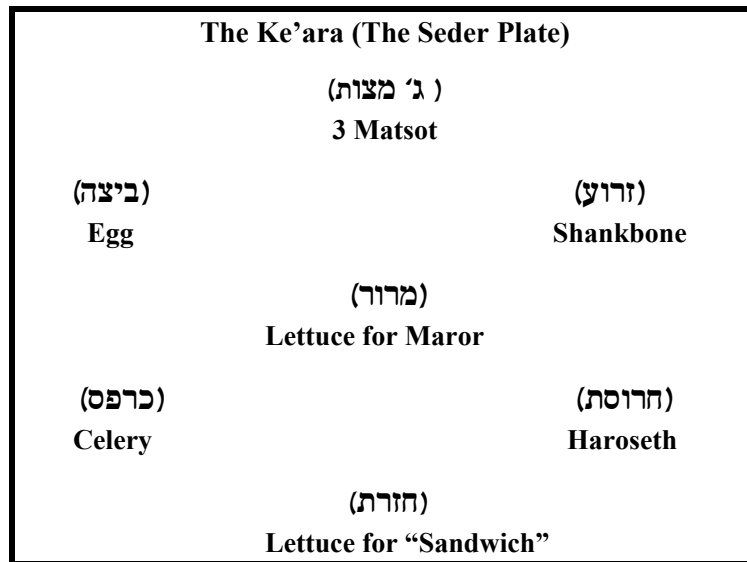
There are varied symbols of Passover upon the Seder table. On Passover, every Jew, being free as a king, thus eats and drinks certain items leaning on a cushion symbolic of royalty. The matza, the bread of affliction, symbolizes by its thinness the humiliation and the poverty that the Children of Israel had to endure in their slavery.

The word **Pesakh** comes from the verb which means ‘to skip’ or ‘pass over’ and refers to the Angel of God passing over the houses of the Israelites in Egypt and killing the first-born of the Egyptians. Passover also has another name which is “*Zeman Herutenu*” which means ‘the season of our freedom’.

We drink four cups of wine on the night of Passover. We drink two before dinner and two after dinner. These four cups represent four different types of salvation that God promised our forefathers.

We usually leave our front doors open on the night of Passover to signify that all the hungry, the poor and the needy are invited to enter our house and partake of the meal with us. Additionally, we set up a fifth cup, symbolic of the presence of Eliya’u Anavi, Elijah the Prophet.

Seven items that should be on the Seder Plate the first two nights of Pesakh are: Matsah Shemura, Karpas (Celery), Maror (Romaine Lettuce), Hazeret (Vedruras/Iceberg Lettuce), Zeroah (Lamb Shank, roasted if possible), Wevo Haminado (hard-boiled egg) and the Haroset.

Salt Water (מי מלה)

קַדְשׁ. וְרַחֵץ.

כַּרְפֵּס. יַחֵץ.

מַגִּיד. רַחֲצָה.

מוֹצִיא מִצָּה.

מָרוֹר. כּוֹרֵךְ.

שְׁלַחַן עוֹרֵךְ.

צָפוֹן. בָּרֵךְ.

הֵלֵל. נִרְצָה.

KADESH

Dizir Kiddush
Recite Kiddush

URHATZ

Lavadura de Manos
Washing of Hands

KARPAS

Komer la Oja del Apio
Eating of the Celery Leaf

YAHATZ

Partir la Matza de Enmedyo
Breaking of the Middle Matza

MAGID

Dizir La Agada
Reciting the Agada

ROHTZA

Lavadura de Manos
Washing of Hands

MOTZI MATZA

Beraha de Amotzi i de la Matza
Blessings of Amotzi and Matza

MAROR

Komer la Lechugua
Eating the Romaine lettuce

KOREH

**Komer de la Matza de Abasho
i de las Vedruras**
Eating the Bottom Matza and
the Greens

SHULHAN OREH

Ordenamiento de la Meza
Setting of the Table

TZAFOON

Komer el Afikomin
Eating the Afikomin

BAREH

Bendision de la Meza
Grace After Meals

ALLEL

Kantar el Allel
Singing the Allel

NIRTZA

Sea akseptado
May it be accepted

קִדְשׁ

(לשבת)

יּוֹם הַשְּׁשִׁי, וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צְבָאָם: וַיְכַל
אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה, וַיִּשְׁבֹּת
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, מְכַל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים
אֶת־יּוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ, כִּי בּוֹ שָׁבַת
מְכַל־מְלַאכְתּוֹ, אֲשֶׁר־בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

(כשחל יו"ט בחול, מתחילים מכאן)

סְבָרֵי מִרְנָן: (עונים לְחַיִּים)

בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן:

בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ
מְכַל־עַם, וְרוֹמְמָנוּ מְכַל־לְשׁוֹן, וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו,
וַתִּתֵּן־לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (לשבת שְׁבֹתוֹת לְמִנוּחָה ו)
מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה, חַגִּים וְזִמְנִים לְשִׂשׁוֹן אֶת־יּוֹם
(לשבת הַשְּׁבֹת הַזֶּה וְאֶת־יּוֹם) חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה, אֶת־יּוֹם טוֹב
מְקַרָּא־קִדְשׁ הַזֶּה. זִמְן חֲרוּתָנוּ, בְּאַהֲבָה מְקַרָּא־קִדְשׁ,
זָכַר לְיִצְיַאת מִצְרַיִם. כִּי בָנוּ בְּחִרְתָּ וְאוֹתָנוּ
קִדְּשָׁתָּ מְכַל־הָעַמִּים. (לשבת וְשְׁבֹתוֹת ו) מוֹעֲדֵי קִדְשׁ
(לשבת בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן) בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׁוֹן הַנְּחִלְתָּנוּ: בְּרוּךְ
אַתָּה יי, מְקַדֵּשׁ (לשבת הַשְּׁבֹת ו) יִשְׂרָאֵל וְהַזְמִינִים:

KADESH קְדֵשׁ

Saliendo de Arvit, si es ke salieron las estreyas, incherán los vasos de vino i dirán el kiddush. Despues de el kiddush, se los beberán los vasos de vino areskovdádos.

After evening services, fill the glasses with wine and say kiddush. After kiddush, drink the wine while leaning to the left.

Si kayó Noche de Pesakh en Shabbat, empesa el kiddush de aki:

On Shabbat, begin the kiddush here:

יִוָּם *Yom ashishi vayhulu a-shamayim ve-a-aretz vehol tzeva-am; vayhal Eloim bayom a-shevi-i melakhto asher asa, vayishbot, bayom a-shevi-i mikol melakhto asher asa; vayvarekh Eloim et yom a-shevi-i vaykadesh oto ki vo shavat mikol melakhto asher bara Eloim la-asot.*

Noche de Pesakh de entre la semana se empesa de aki:

On weekdays begin the kiddush here:

סְבִירֵי *Savri maranan.* (Those in attendance answer [Le]Hayyim
Barukh ata Adonai Eloenu melekh a-olam boreh peri a-gefen.

בְּרִוְךָ *Barukh ata Adonai, Eloenu melekh a-olam, asher bahar banu mikol am veromemanu mikol lashon vekideshanu bemitzvotav. Vatiten lanu Adonai Eloenu be-aava. (on Shabbat Shabatot limnuha u) moadim lesimha hagim uzmanim le-sason et yom (on Shabbat aShabat azeh ve-et yom) hag amatzot azeh et yom tov mikra kodesh azeh zeman herutenu be-aava mikra kodesh ze-her litziat mitzrayim, ki vanu vaharta ve-otanu kidashta mikol a-amin (on Shabbat shabatot u) moade kod-sheha (on Shabbat be-aava uvratzon) besimha uv-sason een-haltanu. Barukh ata Adonai mekadesh (on Shabbat aShabat ve) Yisrael ve-azemanim.*

Todas las dos noches de Pesakh, dirán She-ehyanu despues de kiddush: *(en medyo de la pajina sigyente)*

On both nights of Pesakh say She-ehyanu after kiddush: (middle of next page)

(כשחל יו"ט במוצאי שבת מוסיפים כאן ברכות הבדלה קודם שהחיינו)

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמְבַדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ
לְחַל וּבֵין אֹר לְחֹשֶׁךְ, וּבֵין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים, וּבֵין יוֹם
הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי-הַמַּעֲשֶׂה. בֵּין קֹדֶשֶׁת שַׁבָּת לְקֹדֶשֶׁת
יוֹם-טוֹב הַבְּדֻלָּת. וְאֶת-יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי
הַמַּעֲשֶׂה הַקֹּדֶשׁ. וְהַבְּדֻלָּת וְהַקֹּדֶשֶׁת אֶת-עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
בְּקֹדֶשֶׁתךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, הַמְבַדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהַחַיִּנו וְקִיָּמְנו
וְהִגִּיעָנוּ לְזְמַן הַזֶּה:

וְרַחֵץ

קודם אכילת הכרפס מביאים מים ונוטלים ידים בלי ברכה

כֶּרֶפֶס

מטבילים כרפס בחומץ או במי-מלח ומברכים

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרֵי הָאֲדָמָה:

Noche de Pesakh, en noche de Alhad, dirán:

On Saturday night say:

בָּרוּךְ *Barukh ata Adonai, Eloenu melekh a-olam, boreh me-ore a-esh.*

בָּרוּךְ *Barukh ata Adonai, Eloenu melekh a-olam, amavdil ben kodesh lehol uven or le-hoshekh, uven Yisrael la-amim, uven yom a-shevi-i lesheshet yeme ama-aseh. Ben kedushat Shabbat likdushat yom tov iv-dalta, ve-et yom a-shevi-i mi-sheshet yeme ama-aseh ik-dashta. Ve-ivdalta ve-ikdashta et ameha Yisrael bik-dushatakh. Barukh ata Adonai, amavdil ben kodesh le-kodesh.*

Todas las dos noches de Pesakh, dirán She-eheyanu despues de kiddush:

On both nights of Pesakh say She-eheyanu after kiddush:

בָּרוּךְ *Barukh ata Adonai, Eloenu melekh a-olam, she-eheyanu ve-kiyemanu ve-igianu la-zeman azech.*

URHATZ וְרַחֵץ

Se lavarán las manos i no dirán beraha. Porke? Porke no vamos a komer matza.

Wash hands and do not say the blessing because we will not be eating matza.

KARPAS כָּרְפַס

Tomarán la ojika de el apio, i entinyerán en el vinagre, o en agua de sal, i dirán:

Take the celery leaf and dip it in vinegar, or salt water, and say:

בָּרוּךְ *Barukh ata Adonai, Eloenu Melekh Aolam, boreh peri a-adama.*

יחזן

עורך הסדר פורס את המצה האמצעית שבקערה לשני חלקים

מגיד

מגביהים את חצי המצה באמירת ההגדה

הָאֵל לַחֲמַא עֲנִיא דִּי־אֲכֹלוּ אֲבֵהֲתִנָּא בְּאַרְעָא
דְּמִצְרַיִם. כָּל דְּכִפִּין יִיתִי וְיִכּוּל, כָּל דְּצָרִיךְ יִיתִי
וְיִפְסַח. הַשְּׁתָא הַכָּא, לְשָׁנָה הַבְּאָה בְּאַרְעָא
דְּיִשְׂרָאֵל. הַשְּׁתָא הַכָּא עֲבָדִי, לְשָׁנָה הַבְּאָה
בְּאַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל בְּנֵי חוּרִין:

YAHATZ יָחַץ

Tomarán las tres matzot shemurot. La de enmedyo partirán medya por medya. La medya chika meterán entre las dos, i la otra medya meterán debasho de los manteles para Afikomin.

Take the three matzot shemurot. Break the middle one in half. Place the larger half between the two whole matzot and the other half place under the tablecloth for Afikomin.

MAGID מַגִּיד

Incherán los vasos de vino i dirán la Agada. Despues de la Agada, se los beberán los vasos de vino areskovdados.

Fill the glasses with wine and say the Agada. After the Agada, drink the wine while leaning to the left.

La Agada / The Agada

A LAḤMA ANYA הָא לַחֲמַת עֵינַיָא

סָה *A Lakhma Anya di aḥalu avatana be-ar-a demitsrayim, kal dikhfin yeteh veyehol, kal ditsrikh yeteh veyifsakh, ashata aha leshana aba-a be-ar-a deysrael, ashata aha avdeh, leshana aba-a be-ar-a deysrael beneh ḥorin.*

Este es el pan de la afri-ision, ke komieron nuestros padres en tierra de Ayifto. Todo el ken tiene ambre, venga i koma. Todo el ken tiene de menester, venga i paskue. Este anyo aki, a el anyo el vinien en tierra de Yisrael. Este anyo aki, siervos, a el anyo el vinien, en Tierra de Yisrael ijos foros.

This is the bread of affliction which our ancestors ate in Egypt. Let all who are hungry come and eat of it; all in need come and celebrate Passover. This year we observe it here; next year may we be in the Land of Israel. This year we are slaves in exile; next year may we be free men in the Land of Israel.

מגביהים את הקערה מן השלחן ואומרים

מה נשתנה הלילה הזה מכל־הלילות?

שבכל־הלילות אין אנו מטבלין אפילו פעם
אחת, והלילה הזה שתי פעמים:

שבכל־הלילות אנו אוכלין חמץ או מצה,
והלילה הזה כלו מצה:

שבכל־הלילות אנו אוכלין שאר ירקות, והלילה
הזה מרור:

שבכל־הלילות אנו אוכלין ושותין בין יושבין
ובין מסבין, והלילה הזה כלנו מסבין:

מחזירים את הקערה אל השלחן

I levantarán "La Keara"
(el plato) de la meza i dirán:

The "Keara" (Seder Plate) is
lifted from the table and the
following is read:

MA NISHTANA **מָה נִשְׁתַּנָּה**

מָה נִשְׁתַּנָּה *Ma nishtana alayla azeh mikol alelot, shebehol alelot en anu metabelin afilu pa-am ahat, ve-alayla azeh shete peamim. Shebehol alelot anu ohlin hametz o matsa, ve-alayla azeh kulo matsa. Shebehol alelot anu ohlin she-ar yerakot, ve-alayla azeh maror. Shebehol alelot anu ohlin ve-shotin ben yosehvin uven mesubin, ve-alayla azeh kulanu mesubin.*

**Kuanto fue demudada la
noche la esta mas ke todas
las noches?**

Ke en todas las noches, non nos
entinyentes afilu vez una, i la
noche la esta, dos vezes?

Ke en todas las noches, nos
komientes levdo o sesenya, i la
noche la esta, todo el sesenya?

Ke en todas las noches, nos
komientes resto de vedruras, i la
noche la esta, lechugua?

Ke en todas las noches, nos
komientes i bevientes, tanto
asentados i tanto areskovdádos,
i la noche la esta, todos nos
areskovdádos?

**I retornarán "La Keara" (el
plato) a la meza i diran:**

**Why is this night different
from all other nights?**

On all other nights we do not dip
our vegetables even once; on this
night we do so twice.

On all other nights we may eat
either bread or matzah; on this
night only matzah.

On all other nights we eat
vegetables of any kind; on this
night we choose a bitter type.

On all other nights we eat and
drink either sitting upright or
reclining; on this night we all
recline.

**The 'Keara' is returned to the
table and the following is read:**

עֲבָדִים הָיִינוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם. וַיּוֹצִיאֲנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
מִשָּׁם, בְּיַד חֲזָקָה וּבְזִרְוֹעַ נְטוּיָהּ, וְאֵלֹהֵינוּ לֹא הוֹצִיא
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת־אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם, עַד־יֵינְךָ אָנוּ
וּבְנֵינוּ וּבְנֵי בְנֵינוּ, מִשְׁעַבְדִּים הָיִינוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם.
וְאֶפִּילוּ כָלֵנוּ חֲכָמִים, כָּלֵנוּ נְבוֹנִים, כָּלֵנוּ יוֹדְעִים
אֶת־הַתּוֹרָה, מְצוּהָ עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם.
וְכָל־הַמְּרַבֶּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם, הָרִי זֶה מְשֻׁבַּח:

מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, וְרַבִּי אֶלְעָזָר
בֶּן־עֲזַרְיָה, וְרַבִּי עֲקִיבָא, וְרַבִּי טַרְפוֹן, שֶׁהָיוּ מְסַבִּין
בְּבֵנֵי־בֵרְקִי, וְהָיוּ מְסַפְּרִים בִּיצִיאַת מִצְרַיִם, כָּל־אוֹתוֹ
הַלַּיְלָה, עַד־שֶׁבָּאוּ תַלְמִידֵיהֶם וְאָמְרוּ לָהֶם: רַבּוֹתֵינוּ,
הִגִּיעַ זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שַׁחֲרִית:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן־עֲזַרְיָה. הָרִי אָנִי כְּכֵן־שִׁבְעִים שָׁנָה,
וְלֹא זָכִיתִי, שֶׁתֹּאמַר יִצִּיאַת מִצְרַיִם בַּלַּיְלוֹת.
עַד־שֶׁדָּרְשָׁה בֶּן־זוּמָא. שֶׁנֶּאֱמַר: לְמַעַן תִּזְכֹּר, אֵת יוֹם
צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. יְמֵי חַיֶּיךָ הַיְמִים.
כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ הַלַּיְלוֹת. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: יְמֵי חַיֶּיךָ הָעוֹלָם
הַזֶּה. כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ לְהִבְיֵא לְיָמֹת הַמְּשִׁיחַ:

עֲבָדִים *Avadim Ayinu leFaro be-Mitzrayim, va-yotzi-enu Adonai Eloenu misham, beyad hazaka uvizroa netuya, ve-ilu lo otzi a-Kadosh Barukh U et avotenu mimitzrayim, adayin, anu uvanenu uvneh vanenu, meshubadim ayinu leFaro be-Mitzrayim, va-afilu kulanu hahmim, kulanu nevonim, kulanu yode-im et a-Torah, mitzva alenu lesaper bitziat Mitzrayim, vehol amarbe lesaper bitziat Mitzrayim, areh zeh meshubakh.*

Siervos fuimos a Paró en Ayifto, i mos kitó Adonai nuestro Dyo de ayi, kon poder fuerte i kon brazo tendido. I si no sakava El Santo Bendicho El a nuestros padres de Ayifto, ayinda nos i nuestros ijos, i ijos de nuestros ijos, sojeftos éramos a Paró en Ayifto. I aunke todos nos savios, todos nos entendidos, todos nos savientes a la ley, enkomendánsa sovre nos por rekontar en salidura de Ayifto. I todo el ke muchigua por rekontar en salidura de Ayifto, de syerto este es alavado.

MA-ASEH BERIBBI ELIEZER

Akontesyó en Ribbi Eliezer, i Ribbi Yeoshua, i Ribbi Elazar ijo de Azaria, i Ribbi Akiva, i Ribbi Tarfon, ke eran areskovdádos en Bene Berak, i eran rekontántes en salidura de Ayifto toda akeya noche, asta ke vinieron sus *talmidim* i disheron a eyos, “Muestrs senyores Hahamim, ayegó tiempo de meldar la *Shema* de la manyana.”

AMAR RIBBI ELAZAR

Disho Ribbi Elazar ijo de Azaria. De sierto yo komo de edad de setenta anyos, i non tuve el *zehut* ke fuera dicho salidura de Ayifto en las noches, asta ke *darshó* ijo de Zoma, ke ansi dize el *Pasuk*: **porke miembros a dia de tu salir de tierra de Ayifto todos dias de tus vidas.** Dias de tus vidas, los dias. Todos dias de tus vidas, las noches. I savios dizientes dias de tus vidas, el mundo el este. Todos dias de tus vidas, por trayer a dias de el *Mashiakh*.

It is because we were slaves to Pharaoh in Egypt and the Lord our God brought us out from there with a strong hand and an outstretched arm; and if the Holy One, blessed be He, had not brought out our fathers from Egypt, we, our children and our children’s children would still be enslaved to Pharaoh in Egypt. Therefore even if we were all wise, understanding and well versed in the Torah we would still be obliged to tell the story of the exodus from Egypt; and the more one discusses it, the more worthy of praise is he.

מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר

It once happened that Rabbi Eliezer, Rabbi Joshua, Rabbi Elazar, son of Azaria, Rabbi Akiva and Rabbi Tarfon were celebrating the Seder in Bene Berak and discussed the exodus from Egypt that entire night, until their students came and said: “Our teachers, it is time to say the morning Shema.”

אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר

Rabbi Elazar, son of Azaria once said: “I am like a man of seventy yet never proved convincingly that the obligation to mention the exodus from Egypt applied even at night until Ben Zoma explained it. It is stated in the Torah: **‘In order that you remember the day you left Egypt all the days of your life.’** ‘The days of your life’ would have included only daylight hours; **‘All the days’** comes to include the nights.” But the rabbis held that **“The days of your life”** would itself have embraced all of this life (days and nights); **“All the days of your life”** comes to include the days of the Messiah.

בְּרוּךְ הַמָּקוֹם. בְּרוּךְ הוּא. בְּרוּךְ שְׁנַתְּךָ תוֹרָה לְעַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל בְּרוּךְ הוּא. כְּנֶגֶד אַרְבַּעַת בָּנִים דְּבָרָה תוֹרָה.
אֶחָד חָכֵם, וְאֶחָד רָשָׁע, וְאֶחָד תָּם, וְאֶחָד שְׂאִינּוֹ יוֹדֵעַ
לְשֹׂאֵל:

חָכֵם מִה־הוּא אוֹמֵר? מָה הָעֵדוּת וְהַחֲקִים וְהַמְשֻׁפָּטִים,
אֲשֶׁר צָוָה יי אֱלֹהֵינוּ אֶתְכֶם? אֵף אֶתָּה אָמֹר לוֹ כְּהִלְכוֹת
הַפֶּסַח: אֵין מִפְּטִירִין אַחַר הַפֶּסַח אֲפִיקוֹמִין:

רָשָׁע מִה־הוּא אוֹמֵר? מָה הָעֵבֻדָּה הַזֹּאת לָכֶם? לָכֶם וְלֹא
לוֹ. וְלִפִּי שְׂהוּצִיא אֶת־עַצְמוֹ מִן הַכָּלֵל, כִּפָּר בְּעֶקֶר. וְאֵף
אֶתָּה הִקְהָה אֶת־שְׁנָיו, וְאָמֹר לוֹ: בְּעֶבֹר זֶה, עָשָׂה יי
לִי, בְּצִאתִי מִמִּצְרָיִם, לִי וְלֹא־לוֹ. וְאֵלּוֹ הִיָּה שָׁם, לֹא הִיָּה
נִגָּאֵל:

תָּם מִה־הוּא אוֹמֵר? מִה־זֹּאת? וְאֶמְרָת אֵלָיו: בְּחֻזֵּק יָד
הוּצִיאָנוּ יי מִמִּצְרָיִם מִבֵּית עֲבָדִים:

וְשְׂאִינּוֹ יוֹדֵעַ לְשֹׂאֵל, אֶת פֶּתַח לוֹ. שְׁנֹאֲמֵר: וְהַגִּדְתָּ
לְבִנְךָ, בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר: בְּעֶבֹר זֶה עָשָׂה יי לִי,
בְּצִאתִי מִמִּצְרָיִם:

BARUH AMAKOM

Bendicho El Kriador bendicho El. Bendicho ke dyo la ley a su pueblo Yisrael, bendicho El. Komo eskuentra de quatro ijos avló la ley; uno savio, i uno malo, i uno plenizmo, i uno ke non el save por demandar.

HAHAM MA U OMER

Savio ke el dizien? Ke el testamento i los fueros i los djuisios ke enkomendó Adonai nuestro Dyo a vos? Tambien tu di a el komo órdenes de el Pesakh. Non diran despues del Pesakh sakar manjares.

RASHA MA U OMER

Malo ke el dizien? Ke el servimientto el este a vos? A vos i non a el. I porke sakó a si mismo de el *kelal*, kafró en el *ikar*. Tambien tu az krushir a sus dientes, i di a el: por amor de esto, izo Adonai a mi en mi salir de Ayifto, a mi i non a el. I si fuera ayi, non fuera rehmido.

TAM MA U OMER

Plenizmo ke el dizien? Ke es esto? I dirás a el: kon fortaleza de poder, mos sakó Adonai de Ayifto de Kaza de Siervos.

VESHE-ENO YODÉA LISH-OL

I el ke non save por demandar, tu empesa a el, ke ansi dize el *Pasuk*: i denunsiarás a tu ijo en el dia el este por dizir, por amor de esto, izo Adonai a mi, en mi salir de Ayifto.

בְּרוּךְ הַמָּקוֹם

Blessed be the Ever-Present, blessed be He. Blessed be He who has given the Torah to his people Israel, blessed be He. Four passages in the Torah allude to four different types of son: the wise, the wicked, the simple and the one who does not know how to ask.

הַחֵם מֵהָהוּא אֹמֵר

What does the wise son say? “What are the testimonies, statutes and laws which the Lord our God has commanded you?” You shall then instruct him in all the laws of Pesakh, down to the rule that we may not eat anything after the Passover lamb.

רָשָׁע מֵהָהוּא אֹמֵר

What does the wicked son say? “What does this service mean to you?” To you, he says, but not to him. By excluding himself from the exodus he has denied the foundation of our faith, so you should blunt his teeth by replying in the same vein: “It is for this that the Lord did for me when I went out of Egypt.” For me, you say, but not for him; for had he been there, he would not have been saved.

תָּם מֵהָהוּא אֹמֵר

What does the simple son say?: “What does this mean?” To which you should reply “The Lord brought us out of Egypt with a mighty hand.”

וְשִׂאֵינוּ יוֹדֵעַ לְשִׂאוֹל

As for him who does not know how to ask, you should raise the subject as it is written: “And you shall tell your son on that day saying: ‘It is for this that the Lord did for me when I went out of Egypt.’”

יכול מראש חדש, תלמוד לומר ביום ההוא. אי ביום
ההוא. יכול מבעוד יום. תלמוד לומר. בעבור זה.
בעבור זה לא אמרתי, אלא בשעה שמצה ומרור מנחים
לפניך:

מתחלה עובדי עבודה זרה היו אבותינו. ועכשו קרבנו
המקום לעבודתו. שנאמר: ויאמר יהושע
אל-כל-העם. כה-אמר יי אלהי ישראל, בעבר
הנהר ישבו אבותיכם מעולם, תרח אבי אברהם
ואבי נחור. ויעבדו אלהים אחרים:

ואקח את-אביכם את-אברהם מעבר הנהר, ואולף
אותו בכל-ארץ כנען. וארבה את-זרעו, ואתן-לו
את-יצחק: ואתן ליצחק את-יעקב ואת-עשו. ואתן
לעשו את-הר שעיר, לרשת אותו. ויעקב ובניו ירדו
מצרים:

ברוך שומר הבטחתו לישראל. ברוך הוא. שהקדוש
ברוך הוא חשב את-הקץ, לעשות כמו שאמר לאברהם
אבינו בברית בין-הבתרים, שנאמר: ויאמר לאברהם
ידע תדע, כי-גר יהיה זרעך, בארץ לא להם,
ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה: וגם את-הגוי
אשר יעבדו דן אנכי. ואחרי-כן יצאו, ברכש גדול:

YAḤOL MEROSH ḤÓDESH

Podia ser de Rosh Ḥodesh, aprendimiénto para dizir, en el dia el este. Si en el dia el este, podia ser en mientras de el dia? Aprendimiénto por dizir, por amor de esto. Por amor de esto non dishe, salvo en la ora ke matza i maror puestos delante de ti.

MITEḤILA OVEDEH

De el presipio sirvientes *Avodah Zara* eran nuestros padres. I agora mos ayegó El Kriador a su servimiento. Ke ansi dize el *Pasuk*: **I disho Yeoshua a todo el puevlo: ansi disho Adonai Dyo de Yisrael, en parte de el rio, estuvieron vuestros padres de siempre. Terah padre de Avraam i padre de Nahor, i sirvieron dyozes otros.**

VA-EKAḤ ET AVIHEM

I tomí a vuestro padre a Avraam de parte de el rio, i yeví a el por toda tierra de Kena-an, i muchiguí a su semen; i di a el a Yitshak, i di a Yitshak a Yaakov i a Esav; i di a Esav a monte de Seir por eredar a el. I Yaakov i sus ijos, desendieron a Ayifto.

BARUḤ SHOMER

Bendicho quadrán su fe-uzia a Yisrael, bendicho El. Ke El Santo Bendicho El kontán a la fin, por azer lo ke disho a Avraam nuestro padre en el firmamiento entre los espartimientos, ke ansi dize el *Pasuk*: **I disho a Avram: saver savrás, ke pelegrino será tu semen en tierra ke non a eyos, i servir los an, i afreiran a eyos kuartrosyentos anyos. I tambien a la djente ke servirán juzgán Yo. I despues ansi saldrán kon ganansya grande.**

יְכוֹל מֵרֹאשׁ הַחֹדֶשׁ

One might assume this obligation to discuss the exodus to begin from the first day of the month of Nisan, therefore the Torah says “on that day.” Lest one assume the obligation to begin while it is still day, the Torah adds that the father should say “it is for this,” an expression which can only be used when ‘this’ - matza and maror - are actually before you.

מִתְחִלָּה עֹבְדֵי

Originally our ancestors worshipped idols but the Ever-Present brought us to worship Him as it is written: “And Joshua said unto all the people: Thus says the Lord, God of Israel. In the past your fathers lived beyond the River; Terakh, father of Abraham and father of Nahor, and they served other gods”.

וָאֶקַח אֶת־אֲבִיכֶם

”And I took your father Abraham from beyond the River and led him throughout the land of Canaan. And I multiplied his seed and gave him Isaac. And I gave to Isaac, Jacob and Esau. And to Esau I gave Mount Seir as a possession; but Jacob and his sons went down to Egypt.”

בְּרוּךְ שׁוֹמֵר

Blessed be He who keeps His promise to Israel, blessed be He. For the Holy One, blessed be He, ended our bondage in Egypt at the very time foretold to our father Abraham at the Covenant between the Portions, as it is written: “And He said to Abram: ‘Know for certain that your descendants will be strangers in a land which is not theirs, and they will serve them; and they will treat them harshly for 400 years. But I will also judge that nation which they serve; and afterwards they (the Israelites) shall come out with great wealth.’”

מכסין את המצות ומגביהים את הכוסות עד 'מצילנו מידם':

היא שעמדה לאבותינו ולנו. שלא אחד בלבד, עמד עלינו לכולתנו. אלא שבכל-דור ודור, עומדים עלינו לכולתנו. והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם:

צא ולמד, מה בקש לבן הארמי לעשות ליעקב אבינו. שפרעה לא גזר אלא על-הזכרים, ולבן בקש לעקר את-הכל, שנאמר: ארמי אבד אבי, וירד מצרימה, ויגר שם במתי מעט. ויהי-שם לגוי גדול, עצום ורב:

וירד מצרימה, אנוס על פי הדבור. ויגר שם. מלמד שלא ירד להשתקע, אלא לגור שם, שנאמר: ויאמרו אל-פרעה, לגור בארץ באנו, כי-אין מרעה לצאן אשר לעבדיך, כי-כבד הרעב בארץ כנען. ועתה, ישבונא עבדיך בארץ גשן:

במתי מעט. כמו שנאמר: בשבעים נפש, ירדו אבותיך מצרימה. ועתה, שמך יי אלהיך, ככוכבי השמים לרב.

I kuvrirán las matsot, i levantarán los vasos de vino asta 'nos eskapa de sus manos.' (en el parágrafo el vinyen.)

EE SHE-AMEDA

Eya la ke se paró a nuestros padres i a nos. Ke non uno tan solamente se paró sobre nos por atemármos, salvo en kada djeneransio i djeneransio se páran sobre nos por atemármos. I El Santo bendicho El, nos eskapa de sus manos.

TSEH ULMAD

Sal i embeza ke bushkó Lavan el Arami por azer a Yaakov nuestro padre. Ke Paró non asetensió salvo sobre los machos, i Lavan bushkó por arankar a lo todo, ke ansi dize el Pasuk: **Arami kijo depedrer a mi padre. I desendyó a Ayifto, i moró ayi kon djente poka. I fue ayi por djente grande, fuerte, i muncha.**

VAYÉRED MITSRÁYMA

I desendyó a Ayifto forsado por dicho de el Kriador. **I moró ayi,** embeza ke non desendyó por enfrenkárse, salvo por morar ayi, ke ansi disho el Pasuk: **Por morar en la tierra venimos, ke non pastó a las ovejas ke a tu siervo, ke pezgada la ambre en tierra de Kenaan, i agora estén agora tus siervos en tierra de Goshen.**

BIMTEH ME-AT

Kon djente poka, ke ansi dize el Pasuk: **kon setenta almas descendieron tus padres a Ayifto. I agora te puzó Adonai tu Dyo komo estreyas de los syelos, a muchedúmbre.**

The matsot are covered and wine glasses lifted until the end of the next paragraph.

היא שעמדה

It is this that has stood by our fathers and us; for not only one has risen up against us to destroy us, but in every generation they rise up against us to destroy us; but the Holy One Blessed be He, saves us from their hand.

צא ולמד

Go and learn what Lavan the Aramean sought to do to Jacob our father. Pharaoh's decree condemned only the new-born sons, but Lavan sought to put an end to them all, as it is said, **"An Aramean sought to destroy my father, so my father went down to Egypt and sojourned there, with only a few, but became there a great, mighty and numerous nation.**

ויירד מצרימה

"So he went down to Egypt:" compelled by Divine decree. **"And sojourned there:"** not to settle but intending merely to stay there a while; as Jacob's sons said to Pharaoh: We have come only to sojourn in the land for there is no pasture for your servants' flocks in Canaan since the famine is severe there. So please now let your servants dwell in the land of Goshen.

במתי מעט

With only a few: as it is written: **Your fathers went to Egypt with seventy souls; but now the Lord your God has made you as numerous as the stars of heaven.**

וַיְהִי־שֵׁם לְגוֹי גָדוֹל. מְלֵמֵד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְצַיְנִים שָׁם:

לְגוֹי גָדוֹל וְעֶצוֹם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ
וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבוּ וַיַּעֲצְמוּ בְּמְאֹד מְאֹד, וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ
אֹתָם:

(י"א וְאֶעֱבֹר עָלֶיךָ וְאֶרְאֶךָ מִתְבוֹסֶסֶת בְּדַמְיֶךָ. וְאִמֵּר לְךָ בְּדַמְיֶךָ חַיִּי. וְאִמֵּר לְךָ
בְּדַמְיֶךָ חַיִּי.)

וְרַב כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: רַבְּבָה כְּצִמַּח הַשָּׂדֶה נִתְתִּיךָ, וַתִּרְבֵּי
וַתִּגְדְּלֵי, וַתִּבְאֵי בַעְדֵי עַדְיִים: שָׂדִים נִכְנוּ וּשְׁעָרָיִךְ
צִמְחָת, וְאֵת עֵרֶם וְעָרְיָה:

וַיִּרְעוּ אֹתָנוּ הַמְּצָרִים וַיַּעֲנוּנוּ. וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה:

וַיִּרְעוּ אֹתָנוּ הַמְּצָרִים. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: הִבֵּה נִתְחַכְמָה לוֹ.
פֶּן־יִרְבֶּה, וְהָיָה כִּי־תִקְרָאנָה מִלְחָמָה, וְנוֹסֶף גַּם־הוּא
עַל־שְׂנְאֵינוּ, וְנִלְחַם־בָּנוּ, וְעָלָה מִן־הָאָרֶץ:

VAY-I SHAM LEGOY GADOL וַיְהִי שָׁם לְגוֹי גָדוֹל

I fue ayi por djente grande, mos embeza ke eran Yisrael asenyaládos ayi.

And became there a great nation: which indicates that the Israelites achieved distinction there as a great nation.

LEGOY GADOL VE-ATSUM לְגוֹי גָדוֹל וְעָצוּם

Por djente grande i fuerte. Ke ansi dize el *Pasuk*: i ijos de Yisrael frucheguáron i sirpieron i se muchiguáron i se enfortesyéron en lo mucho mucho, i se inchó la tierra de eyos.

Mighty: as it is written: And the children of Israel were fruitful and increased and multiplied and became very, very mighty; and the land was full of them.

[Unos dizen: **VAE-EVOR ALAYIKH** I pasí sovre ti, i vide envolvido en tu sangre, i dishe a ti, kon tu sangre bivirá, i dishe a ti, kon tu sangre bivirá.]

[Some say: And I passed over you and saw you weltering in your blood, and I said to you: In your blood, live, and I said to you: In your blood, live!]

VARAV KEMO SHENE-EMAR וְרַב כְּמוֹ שְׁנֵי אֵמָר

I mucho: ke ansi dize el *Pasuk*: milarias komo ermoyo de el kampo Te di,. I muchoates i engrandesítes i venites kon afeytes de afeytes, pechos kompuestos i tu kaveyo ermoesió, i tu desnuda i deskuyerta.

And numerous: as it is written: I caused you to thrive like the plants of the field and you grew big and tall, and came to be of great charm, beautiful in form and your hair was grown long; yet you were naked and bare.

VAYARÉU OTÁNU AMITSRIM וַיִּרְעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרַיִם

I enmalesyéron a nos los Ayifsyános, i mos afrieron i dieron sovre nos servimiento duro.

And the Egyptians ill-treated us, oppressed us, and laid heavy bondage upon us.

VAYARÉU וַיִּרְעוּ

I enmalesyéron a nos los Ayifsyános: ke ansi dize el *Pasuk*: Dad, mos asaventémos a el, kisas se muchiguará, i sera kuando nos akonteserá pelea, i enyaderá tambien el sovre nuestros aboresiéntes, i peleará kon nos, i suvirá de la tierra.

And the Egyptians ill-treated us: they said: “Come let us deal shrewdly with them. Should they multiply and a war starts, they may join our enemies, fight against us and leave the country.”

וַיַּעֲנוּנוּ. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: וַיִּשְׁיִמוּ עָלָיו שָׂרֵי מִסִּים, לְמַעַן
עֲנֹתוֹ בְּסִבְלָתָם: וַיִּבֶן עָרֵי מְסֻכָּנוֹת לְפָרְעָה, אֶת־פְּתָם
וְאֶת־רַעְמֵסִס:

וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: וַיַּעֲבֹדוּ מִצְרַיִם
אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ:

וַנִּצְעַק אֶל־יְיָ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת־קִלְנוֹ, וַיִּרְא
אֶת־עֲנִיָנוּ, וְאֶת־עֲמָלָנוּ, וְאֶת־לַחֲצָנוּ:

וַנִּצְעַק אֶל־יְיָ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: וַיְהִי
בַיָּמִים הָרַבִּים הֵהֵם, וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם, וַיֵּאָנְחוּ
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִן־הָעֲבֹדָה וַיִּזְעֻקוּ. וַתַּעַל שׁוֹעַתָם
אֶל־הָאֱלֹהִים מִן־הָעֲבֹדָה:

וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת־קִלְנוֹ. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים
אֶת־נַאֲקָתָם, וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־בְּרִיתוֹ, אֶת־אֲבֹרָהֶם,
אֶת־יִצְחָק, וְאֶת־יַעֲקֹב:

וַיִּרְא אֶת־עֲנִיָנוּ: זוֹ פְּרִישׁוֹת דֶּרֶךְ־אֶרֶץ. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר:
וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וַיַּדַּע אֱלֹהִים:

VAYANÚNU וַיַּעֲנוּנוּ

I nos afrieron: ke ansi dize el *Pasuk*: I puzieron sovre el mayorales de pechas por afreirlos en sus lazeries, i fraguaron sivdades de enkastelyadúras a Paró: a Pitom i a Raamses.

And oppressed us: as it is written: “So they put taskmasters over them to oppress them with their burdens; and they built store-cities for Pharaoh, Pitom and Raamses.”

VAYITENÚ ALÉNU וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ

I dieron sovre nos servimiento duro: ke ansi dize el *Pasuk*: i izieron servir los Ayifsyanos a ijos de Yisrael kon dureza.

And laid heavy bondage upon us: as it is written: “The Egyptians made the children of Israel slave rigorously.”

VANITSAK EL ADONAI וַנִּצְעַק אֶל-יְיָ

I esklamimos a Adonai Dyo de nuestros padres, i oyó Adonai a muestra boz, i vido a muestra afri-ision, i a muestra lazerya i a nuestro apreto.

”And we cried to the Lord, God of our Fathers, and the Lord heard our voice and saw our affliction, toil and oppression.”

VANITSAK וַנִּצְעַק

I esklamimos a Adonai Dyo de nuestros padres: ke ansi dize el *Pasuk*: i fue en los días los muchos los estos, i se enkavesió rey de Ayifto, i suspiraron ijos de Yisrael de el servisio, i esklamaron i svió sus esklamaciones a El Dyo de el servimiento.

And we cried to the Lord, God of our Fathers: as it is written: “It came to pass during that long period that the king of Egypt died, and the children of Israel groaned because of their bondage, and they cried, and their prayer rose up to God because of their bondage.”

VAYISHMA וַיִּשְׁמַע

I oyó Adonai a muestra boz: ke ansi dize el *Pasuk*: i oyó El Dyo a sus djemidos, i membró El Dyo a su firmamiento, ke kon Avraam i kon Yitshak i kon Yaakov.

And the Lord heard our voice: “And God heard their moaning; and God remembered His covenant with Abraham, Isaac and Jacob.”

VAYAR ET ONYÉNU וַיִּרְא אֶת-עֲנֵינוּ

I vido a muestra afri-ision: esta apartadura de *Derekh Eretz*, ke ansi dize el *Pasuk*: i vido El Dyo a ijos de Yisrael i apiadó El Dyo.

And saw our affliction: this refers to the separation of man and wife as it is written: “And God saw the children of Israel and God knew.”

וְאֶת־עַמִּלְנּוּ. אֵלוֹ הַבְּנִים. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: וַיְצַו פְּרָעָה
לְכָל־עַמּוֹ לֵאמֹר. כָּל־הַבֵּן הַיְלֹד הַיְאֲרָה תִשְׁלִיכֶהוּ,
וְכָל־הַבֵּת תַּחֲיוּן:

וְאֶת לַחֲצֹנּוּ. זֶה הַדְּחָק. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: וְגַם־רָאִיתִי
אֶת־הַלַּחֲץ, אֲשֶׁר מְצַרִּים לַחֲצִים אֹתָם:

וַיּוֹצֵאֵנוּ יי מִמְצָרִים, בְּיַד חֲזָקָה, וּבְזֹרַע נְטוּיָה, וּבְמַרְא
גָּדוֹל וּבְאֲתוֹת וּבְמוֹפְתִים:

וַיּוֹצֵאֵנוּ יי מִמְצָרִים. לֹא עַל־יַדֵּי מִלְּאָף, וְלֹא עַל־יַדֵּי
שָׂרָף. וְלֹא עַל־יַדֵּי שְׁלִיחַ. אֲלֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּכַבֹּדוֹ וּבְעֶצְמוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר: וְעַבְרַתִּי בְּאֶרֶץ־מִצְרַיִם
בְּלִילָה הַזֹּאת, וְהִכִּיתִי כָל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, מֵאָדָם
וְעַד־בְּהֵמָה, וּבְכָל־אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי
יי:

וְעַבְרַתִּי בְּאֶרֶץ־מִצְרַיִם, אֲנִי וְלֹא מִלְּאָף. וְהִכִּיתִי
כָּל־בְּכוֹר אֲנִי וְלֹא שָׂרָף. וּבְכָל־אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה
שְׁפָטִים, אֲנִי וְלֹא שְׁלִיחַ. אֲנִי יי. אֲנִי הוּא וְלֹא אַחֵר:

VE-ET AMALÉNU

I a muestra lazerya: estos los hijos. Ke ansi dize el *Pasuk*: i enkomendó Paró a todo su pueblo por dizir: todo el ijo el nasido, a el rio lo echarédesh, i toda la ija abediguarédesh.

וְאֵת עַמְלֵנוּ

Our toil: this is the sons of whom Pharaoh said: “Every newborn son you shall cast into the river; but every daughter you shall let live.”

VE-ET LAHATSÉNU

I a el apreto: este el apreto ke ansi dize el *Pasuk*: i tambien vide a el apreto ke los de Ayifto apretantes a eyos.

וְאֵת לְחַצְנוּ

And our oppression: as it says: “I have also seen the oppression with which the Egyptians oppress them.”

VAYOTSI-ÉNU ADONAI MIMITZRAYIM מִמִּצְרַיִם

וַיּוֹצֵאֵנוּ

I mos sakó Adonai de Ayifto kon poder fuerte i kon brazo tendido, i kon temoridad grande, i kon senyales i kon maraviyas.

“And the Lord brought us out of Egypt with a mighty hand and an outstretched arm, with great fearfulness, with signs and with wonders.”

VAYOTSI-ÉNU

I mos sakó Adonai de Ayifto: non por mano de *Malakh* i non por mano de *Saraf*, i non por mano de *Shaliakh*. Salvo el Santo Bendicho El kon Su onra i kon Si mizmo, ke ansi dize el *Pasuk*: I pasaré por tierra de Ayifto en la noche la esta, i feriré todo mayor ke en tierra de Ayifto, de ombre i asta kuatropéa, i en todos ídolos de Ayifto aréh djustisia, Yo Adonai.

וַיּוֹצֵאֵנוּ

The Lord brought us out of Egypt: not by means of an angel, or of a Seraph, or of a messenger, but the Holy One, blessed be He Himself, in His Glory, as it is written: “I will pass through the land of Egypt on that night and I will smite all the first-born in the land of Egypt, both man and beast, and I will execute judgment against all the gods of Egypt, I the Lord.”

VE-AVARTÍ

I pasaré por tierra de Ayifto Yo i non *Malakh*, i feriré todo mayor, Yo i non *Saraf*, i en todos ídolos de Ayifto aréh djustisias, Yo i non *Shaliakh*, Yo Adonai, Yo El i non otro.

וְעָבַרְתִּי

“I will pass through the land of Egypt,” I, not an angel. “I will smite all the first-born in the land of Egypt.” I, not a Seraph. “I will execute judgment against all the gods of Egypt,” I, not a messenger. “I, the Lord.” it is I and no other.

בְּיַד חֲזָקָה. זֶה הַדָּבָר. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: הִנֵּה יַד־יְיָ הוֹיָה,
בְּמִקְנֶה אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה, בַּסּוּסִים בַּחֲמֹרִים בַּגְּמָלִים,
בַּבָּקָר וּבַצֹּאן, דָּבָר כָּבֵד מְאֹד:

וּבְזֹרֵעַ נְטוּיָה. זֶה הַחֶרֶב. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: וַחֲרַבוּ שְׁלוֹפָה
בְּיָדוֹ, נְטוּיָה עַל־יְרוּשָׁלַיִם:

וּבַמּוֹרָא גָדוֹל, זֶה גְלוּי שְׂכִינָה. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: אוֹ הַנִּסָּה
אֱלֹהִים, לָבוֹא לְקַחַת לוֹ גּוֹי מִקְרֵב גּוֹי, בְּמִסַּת בְּאֵתֶת
וּבַמּוֹפְתִים וּבַמְלַחֲמָה, וּבְיַד חֲזָקָה וּבְזֹרֵעַ נְטוּיָה,
וּבַמּוֹרָאִים גְּדֹלִים. כֹּל אֲשֶׁר־עָשָׂה לָכֶם יְיָ אֱלֹהֵיכֶם,
בְּמִצְרַיִם לְעֵינֵיךָ:

וּבְאֵתוֹת. זֶה הַמַּטָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: וְאֵת־הַמַּטָּה הִנֵּה
תִּקַּח בְּיָדְךָ. אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה־בוֹ אֶת־הָאֵתֶת:

BEYAD HAZAKA בַּיַד הַחֲזָקָה

Kon poder fuerte: esta la muertaldad ke ansi dize el *Pasuk*: Ek yaga de Adonai kevrantán en tu ganado ke en el kampo, en los kavayos, en los aznos, en los gameyos, en las vakas, i en las ovejas, muertaldad pezgada muncha.

With a mighty hand: this is the pestilence of which it is written: “Behold the hand of the Lord is upon your cattle in the field, upon the horses, asses, camels, oxen and sheep, a very severe pestilence.”

UVIZRÓA NETUYA וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה

I kon braso tendido: esta la espada, ke ansi dize el *Pasuk*: i su espada desvayináda en su mano, tendida sovre Yerushalayim.

With an outstretched arm: this is the sword: for thus it is written “His drawn sword in His hand, stretched out over Jerusalem.”

UVMORA GADOL וּבְמִוְרָא גָדוֹל

I kon temorida grande: este deskuvrimiénto de *Shehina*, ke ansi dize el *Pasuk*: Kuenta la maraviya de El Dyo por venir por tomar a el djente de entre djente, kon prevas, kon senyales, i kon maraviyas, i kon peleya, i kon poder fuerte, i kon braso tendido, i kon temorida grande, komo todo lo ke izo a vos Adonai vuestro Dyo en Ayifto, a tus ojos.

With great fearfulness: this refers to the revelation of the Divine Presence as it is written: “Or has God ever come and taken unto Himself one nation from the midst of another, with trials, signs, wonders, with war, a mighty hand and an outstretched arm and awesome manifestations as the Lord your God did for you in Egypt before your own eyes?”

UV’OTOT וּבְאֵתוֹת

I kon senyales: esta la vara ke ansi dize el *Pasuk*: i a la vara la esta tomaras en tu mano, ke aras kon eya a los senyales.

With signs: this is Moses’ staff as it says: “Take this staff in your hands with which to do the signs.”

At this point, the leader of the Seder prepares to pour out a cup of wine (or salt water, depending upon custom) into a bowl that is placed or held at his side, usually by his wife. At the utterance of the words in Hebrew ‘Dam, Vaesh, Vetimerot Ashan’ (blood, fire and pillars of smoke), he pours out a little of the liquid with each word. The same is done when he mentions each of the ten plagues in Hebrew as well as the three word acronym in Hebrew which follows. (Some have the custom of also pouring out the liquid at the five expressions which denote two plagues each). Once all of the liquid is poured out, his wife will take the bowl and pour out the liquid, and he will wash his hands before returning to the table.

וּבְמוֹפְתֵימָם. זֶה הַדָּם. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: וְנָתַתִּי מוֹפְתֵימָם,
בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ

נוהגים להטיף מעט מן הכוס בעת אמירת דם ואש, וגם באמירת דם צפרדע, וכו', וגם באמירת
דצ"ך עד"ש וכו', ויש אומרים גם במילה "שתים"

דָּם. וְאֵשׁ. וְתִמְרוֹת עֶשֶׂן:

דְּבַר אַחֵר. בְּיַד חֲזָקָה שְׁתֵּימָם. וּבְזֶרַע נְטוּיָה שְׁתֵּימָם.
וּבְמוֹרָא גָדוֹל שְׁתֵּימָם. וּבְאֵתוֹת שְׁתֵּימָם. וּבְמִלְפְתֵימָם שְׁתֵּימָם:

אֵלֹהֵי עֶשֶׂר מִכּוֹת שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
עַל־הַמְצָרִיִּים בְּמִצְרַיִם, וְאֵלֹהֵי הַיָּם:

דָּם. צְפַרְדֵּי. כְּנִיָּם. עָרוֹב. דְּבַר. שְׁחִין. בָּרַד.
אַרְבֵּה. חֲשָׁךְ. מִכַּת בְּכוֹרוֹת:

רַבִּי יְהוּדָה הָיָה נוֹתֵן בָּהֶם סְמָנִים:

דְּצ"ךְ עַד"ש בְּאַח"ב:

UVMÓFTIM וּבְמוֹפְתִים

I kon maraviyas, esta la sangre ke ansi dize el *Pasuk*: i daré maraviyas en los syelos i en la tierra: **Sangre, i fuego, i atamarales de umo.**

With wonders: this refers to the blood, as it says: “I will show wonders in heaven and on earth: **blood, fire and pillars of smoke.**”

וּבְמוֹפְתִים *Uvmoftim zeh adam kemo shene-emar: venatati mofetim bashamayim uva-arets:*

Dahm, Va-esh, Vetimerot Ashan

DAVAR AHER דָּבָר אֲחֵר

Koza otra: kon poder fuerte: dos, i **kon brazo tendido:** dos, i **kon temorida grande:** dos, i **kon senyales:** dos, i **kon maraviyas:** dos.

Another explanation is that each of the five expressions, a “**mighty hand,**” an “**outstretched arm,**” “**great fearfulness,**” “**signs,**” and “**wonders**” denote two plagues each, making a total of ten.

ÉLU ÉSER MAKOT

Estas diez feridas ke trusho el Santo Bendicho El sobre los Ayifsyanos en Ayifto, i estas eyas:

אֵלֹהֵי עֶשֶׂר מַכּוֹת

These are the ten plagues the Holy One blessed be He brought upon the Egyptians in Egypt, and they are:

Dahm, Tzefardea, Kinim, Arov, Dever, Shehin, Barad, Arbeh, Hoshekh, Makat Behorot

Sangre, ranas, piojos, mestura, muertaldad, sarna, pedrisko, langosta, eskuridad, ferida de mayores.

Blood, Frogs, Lice, Wild beasts, Pestilence, Boils, Hail, Locusts, Darkness, Slaying of the first-born.

RIBBI YE-UDA רִבִּי יְהוּדָה

Ribbi Yehuda era dan en eyas senyales:

Rabbi Yehuda gave them (the ten plagues) an acronym (denoted by the first letter of each plague):

Detsakh, Adash, Be-ahav.

Detsakh, Adash, Be-ahav.

Ribbi Yehuda aya natan ba-em simanim:

Detsakh, Adash, Be-ahav.

רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי אוֹמֵר: מִנֵּיִן אַתָּה אוֹמֵר, שְׁלֶקוּ
הַמְצָרִיִּים בְּמִצְרַיִם עֶשֶׂר מִכּוֹת, וְעַל־הֵיָם לָקוּ חֲמִשִּׁים
מִכּוֹת? בְּמִצְרַיִם מָה־הוּא אוֹמֵר: וַיֹּאמְרוּ הַחֲרֻטָּמִם
אֶל־פְּרֹעֶה, אֲצַבֵּעַ אֱלֹהִים הִיא. וְעַל־הֵיָם מָה־הוּא אוֹמֵר?
וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה, אֲשֶׁר עָשָׂה יְיָ בְּמִצְרַיִם,
וַיֵּרְאוּ הָעַם אֶת־יְיָ. וַיֹּאמְרוּ בְיָי, וּבַמִּשֶׁה עֲבָדוּ.

כַּמָּה לָקוּ בְּאֲצַבַּע, עֶשֶׂר מִכּוֹת: אָמור מֵעַתָּה, בְּמִצְרַיִם
לָקוּ עֶשֶׂר מִכּוֹת, וְעַל־הֵיָם, לָקוּ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת:

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מִנֵּיִן שְׁכַל־מָכָה וּמָכָה, שֶׁהֵבִיא
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמְצָרִיִּים בְּמִצְרַיִם, הֵיְתָה שֶׁל
אַרְבַּע מִכּוֹת? שֶׁנֶּאֱמַר: עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה. מִשְׁלַחַת
מִלֵּאכֵי רָעִים. עֲבָרָה אַחַת. וְזַעַם שְׁתֵּי־יָמִים. וְצָרָה שְׁלֹשׁ.
מִשְׁלַחַת מִלֵּאכֵי רָעִים אַרְבַּע: אָמור מֵעַתָּה, בְּמִצְרַיִם
לָקוּ אַרְבָּעִים מִכּוֹת, וְעַל הֵיָם לָקוּ מֵאַתֵּיִם מִכּוֹת:

רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: מִנֵּיִן שְׁכַל־מָכָה וּמָכָה, שֶׁהֵבִיא
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל־הַמְצָרִיִּים בְּמִצְרַיִם, הֵיְתָה
שֶׁל־חֲמֵשׁ מִכּוֹת? שֶׁנֶּאֱמַר: יִשְׁלַח־בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ, עֲבָרָה
וְזַעַם וְצָרָה. מִשְׁלַחַת מִלֵּאכֵי רָעִים. חֲרוֹן אַפּוֹ אַחַת.
עֲבָרָה שְׁתֵּי־יָמִים. וְזַעַם שְׁלֹשׁ. וְצָרָה אַרְבַּע. מִשְׁלַחַת מִלֵּאכֵי
רָעִים חֲמֵשׁ: אָמור מֵעַתָּה, בְּמִצְרַיִם לָקוּ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת,
וְעַל הֵיָם לָקוּ מֵאַתֵּיִם וְחֲמִשִּׁים מִכּוֹת:

RIBBI YOSEH רַבִּי יוֹסֵי

Ribbi Yose el Galili dizien: de adonde tu dizien, ke fueron feridos los Ayifsyanos en Ayifto diez feridas, i sobre la mar fueron feridos sinkuenta feridas? En Ayifto ke el dizien, i disheron los megos a Paró dedo de El Dyo el. I sobre la mar ke el dizien, i vido Yisrael a la maraviya la grande ke izo Adonai en Ayifto, i temieron el puevlo de Adonai i kreieron en Adonai, i en nevuah de Moshe su siervo.

Rabbi Yose the Galilean said: It can be deduced that having been struck with ten plagues in Egypt, the Egyptians were then struck with the equivalent of fifty at the sea. Because in Egypt “the magicians said to Pharaoh, it is the **finger** of God” and at the sea it says: “And Israel saw the great **hand** which the Lord laid upon the Egyptians, and the people feared the Lord and believed in the Lord and in Moses His servant.”

KÁMA LAKÚ כַּמָּה לָקוּ

Kuanto fueron feridos kon el dedo, diez feridas. Di de agora, en Ayifto fueron feridos dies feridas i sobre la mar fueron feridos sinkuenta feridas.

Since the ten plagues in Egypt are referred to as a “finger”, it follows that at the sea they were struck with fifty.

RIBBI ELIEZER OMER רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר

Ribbi Eliezer dizien, de adonde ke toda ferida i ferida ke trusho el Santo Bendicho El sobre los Ayifsyanos en Ayifto era de **kuatro** feridas? Ke ansi dize el *Pasuk*: enbiara en eyos aresimiento de su folor, sanya i ira i angustia, enbiamiento de mensajeros malos. **Sanya**, una; i **ira**, dos; **angustia**, tres; **enbiamiento de mensajeros malos**, kuarto. Di de agora, en Ayifto fueron feridos **kuarenta** feridas, i sobre la mar fueron feridos, **dozientos** feridas.

Rabbi Eliezer said that each of the **ten** plagues which the Holy One Blessed be He inflicted upon Egypt was itself equivalent to **four** plagues as it says: “He sent forth upon them His burning anger: wrath, indignation, trouble and troops of messengers of evil.” **Wrath** is one; **indignation** two; **trouble**, three; **troops of messengers of evil**, four. It follows that the plagues in Egypt were equivalent to **forty** plagues and those at the sea to **two hundred**.

RIBBI AKIVA OMER רַבִּי עֲקִיבָא אֹמֵר

Ribbi Akiva dizien, de adonde ke toda ferida i ferida ke trusho el Santo Bendicho El sobre los Ayifsyanos en Ayifto era de **sinko** feridas? Ke ansi dize el *Pasuk*: enbiara en eyos aresimiento de su folor, sanya i ira i angustia, enbiamiento de mensajeros malos. **Aresimiento de su folor**, una; **sanya**, dos; i **ira**, tres; i **angustia**, kuarto; **enbiamiento de mensajeros malos**, sinko. Di de agora, en Ayifto fueron feridos **sinkuenta** feridas, i sobre la mar fueron feridas, **dozientos** i **sinkuenta** feridas.

Rabbi Akiva deduced that each of the plagues in Egypt was actually equivalent to **five** plagues, as it says: “He sent upon them His burning anger, wrath, indignation, trouble, troops of messengers of evil.” **Burning anger** is one; **wrath**, two; **indignation**, three; **trouble**, four; **troops of messengers of evil**, five. It follows that the plagues in Egypt were equivalent to **fifty** plagues and those at the sea to **two hundred and fifty**.

כַּמָּה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לְמָקוֹם עָלֵינוּ:

אֱלֹהֵינוּ הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם, וְלֹא עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים, דִּינֵנוּ:

אֱלֹהֵינוּ עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים, וְלֹא עָשָׂה בְּאֱלֹהֵיהֶם, דִּינֵנוּ:

אֱלֹהֵינוּ עָשָׂה בְּאֱלֹהֵיהֶם, וְלֹא הָרַג בְּכוֹרֵיהֶם, דִּינֵנוּ:

אֱלֹהֵינוּ הָרַג בְּכוֹרֵיהֶם, וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת־מָמוֹנָם, דִּינֵנוּ:

אֱלֹהֵינוּ נָתַן לָנוּ אֶת־מָמוֹנָם, וְלֹא קָרַע לָנוּ אֶת־הֵימָם, דִּינֵנוּ:

אֱלֹהֵינוּ קָרַע לָנוּ אֶת־הֵימָם, וְלֹא הֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחָרְבָה, דִּינֵנוּ:

אֱלֹהֵינוּ הֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחָרְבָה, וְלֹא שָׁקַע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ, דִּינֵנוּ:

אֱלֹהֵינוּ שָׁקַע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ, וְלֹא סָפַק צָרְכָנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה, דִּינֵנוּ:

אֱלֹהֵינוּ סָפַק צָרְכָנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה, וְלֹא הֶאֱכִילָנוּ אֶת־הַמֶּן, דִּינֵנוּ:

אֱלֹהֵינוּ הֶאֱכִילָנוּ אֶת־הַמֶּן, וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת־הַשַּׁבָּת, דִּינֵנוּ:

אֱלֹהֵינוּ נָתַן לָנוּ אֶת־הַשַּׁבָּת, וְלֹא קָרַבְנוּ לְפָנֵי ה' סִינִי, דִּינֵנוּ:

אֱלֹהֵינוּ קָרַבְנוּ לְפָנֵי ה' סִינִי, וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת־הַתּוֹרָה, דִּינֵנוּ:

אֱלֹהֵינוּ נָתַן לָנוּ אֶת־הַתּוֹרָה, וְלֹא הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, דִּינֵנוּ:

אֱלֹהֵינוּ הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְלֹא בָנָה לָנוּ אֶת־בַּיִת הַמְּקֹדֵשׁ, דִּינֵנוּ:

KAMA MA-ALOT TOVOT כָּמָה מַעֲלֹת טוֹבוֹת

Kuantos grados buenos a El Kriador sovre nos:

Si mos kitava de Ayifto, i non aziya en eyos djustisias,	mos abastava
Si aziya en eyos djustisias, i non aziya en sus dyoses,	mos abastava
Si aziya en sus dyoses, i non matava a sus mayores,	mos abastava
Si matava a sus mayores, i non dava a nos a sus asyendas,	mos abastava
Si dava a nos a sus asyendas, i non rasgava a nos a la mar,	mos abastava
Si rasgava a nos a la mar, i non mos aziya pasar entre eya por lo seko,	mos abastava
Si mos aziya pasar entre eya por lo seko, i non afinkava nuestros angustiadores entre el,	mos abastava
Si afinkava nuestros angustiadores entre el, i non abastesia nuestro menester en el dzierto kuarenta anyos,	mos abastava
Si abastesia nuestro menester en el dzierto kuarenta anyos, i non mos aziya komer a la magna,	mos abastava
Si mos aziya komer a la magna, i non dava a nos a el Shabbat,	mos abastava
Si dava a nos a el Shabbat, i non mos ayegava delante monte de Sinai,	mos abastava
Si mos ayegava delante monte de Sinai, i non dava a nos a la ley,	mos abastava
Si dava a nos a la ley, i non mos aziya entrar en tierra de Yisrael,	mos abastava
Si mos aziya entrar en tierra de Yisrael, i non fraguava a nos a kaza de el Santuario,	mos abastava

For how many favors do we owe thanks to the Ever-Present!

If He had brought us out of Egypt, but not executed judgment upon the Egyptians,	it would have been sufficient
If He had executed judgment upon the Egyptians, but not upon their gods,	it would have been sufficient
If He had executed judgment upon their gods, but not slain their first-born,	it would have been sufficient
If He had slain their first-born, but not given us their wealth,	it would have been sufficient
If He had given us their wealth, but not split the sea,	it would have been sufficient
If He had split the sea without taking us across it on dry land,	it would have been sufficient
If He had taken us across the sea on dry land but not drowned our oppressors in it,	it would have been sufficient
If He had drowned our oppressors in it, but not provided for our needs in the wilderness for forty years,	it would have been sufficient.
If he had provided for our needs in the wilderness for forty years, but not fed us on manna,	it would have been sufficient
If He had fed us manna, but not given us the Sabbath,	it would have been sufficient
If He had given us the Sabbath, but not led us to Mount Sinai,	it would have been sufficient
If He had led us to Mount Sinai, but not given us the Torah,	it would have been sufficient
If He had given us the Torah, but not brought us into the land of Israel,	it would have been sufficient
If He had brought us into the land of Israel, but not built us the Temple,	it would have been sufficient

עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה טוֹבָה כְּפוּלָה וּמְכַפֶּלֶת לְמָקוֹם
עָלֵינוּ: הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם, עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים, עָשָׂה
בְּאַלְהֵיהֶם, הָרַג בְּכוֹרֵיהֶם, נָתַן לָנוּ אֶת־מִמּוֹנָם, קָרַע לָנוּ
אֶת־הַיָּם, הֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחָרְבָה, שָׁקַע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ,
סָפַק צָרְכָנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה, הֶאֱכִילָנוּ אֶת־הַמָּן,
נָתַן לָנוּ אֶת־הַשֶּׁבֶת, קָרְבָנוּ לְפָנֵי הַר סִינַי, נָתַן לָנוּ
אֶת־הַתּוֹרָה, הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּבָנָה לָנוּ אֶת־בַּיִת
הַבְּחִירָה, לְכַפֵּר עַל־כָּל־עֲוֹנוֹתֵינוּ.

רַבֵּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר: כָּל־מִי שֶׁלֹּא אָמַר שְׁלֹשָׁה
דְּבָרִים אֵלּוּ בַּפֶּסַח, לֹא יֵצֵא יְדֵי חוֹבָתוֹ, וְאֵלּוּ הֵן:

פֶּסַח. מִצָּה וּמְרוֹר:

מביטים על הזרוע

פֶּסַח שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִים, בְּזִמְנֵי שְׁבִיַת הַמִּקְדָּשׁ קָיָם,
עַל־שׁוּם מָה? עַל־שׁוּם שְׁפָטַח הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
עַל־בִּתֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר: וְאִמְרָתָם
זָבַח־פֶּסַח הוּא לִי, אֲשֶׁר פֶּסַח עַל בִּתֵּי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
בְּמִצְרַיִם, בְּנִגְפוֹ אֶת־מִצְרַיִם וְאֶת־בִּתְיָנוּ הִצִּיל, וַיִּקַּד
הָעַם וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ.

יגביה המצה ויאמר

AL AHAT KAMA VEKAMA

Sovre una, kuenta mas i kuenta mas, buena, doblada, i redoblada a El Kriador sovre nos. Mos kito de Ayifto, izo en eyos djustisias, izo en sus dyoses, mató sus mayores, dyo a nos a sus asyendas, rasgó a nos a la mar, mos izo pasar entre eya por lo seko, afinkó nuestros angustiadores entre eya, izo abastaser nuestro menester en el dzierto kuarenta anyos, mos izo komer a la magna, dyo a nos a el Shabbat, mos izo ayegar delante monte de Sinai, dyo a nos a la ley, mos izo entrar a tierra de Yisrael, i fraguó a nos a kaza de la Eskojidura, por perdonar sovre todos nuestros delitos.

RABAN GAMLIEL

Rabban Gamliel era dizien: todo el ke no dize tres kozas estas en Pesakh no sale de *hova*, i estas eyas:

Pesah, Matza, i Maror

I miraran al pedaso de karne asada i diran:

PESAH SHE-AYU

Pesakh ke eran nuestros padres komientes en tiempo ke el Bet Amikdash estava firme, por kavza de ke? Por kavza ke saltó el Santo Bendicho El sovre kazas de nuestros padres en Ayifto. Ke ansi dize el *Pasuk*: i dirash sakrifisio de Korban Pesakh el para Adonai. Ke saltó sovre kazas de ijos de Yisrael en Ayifto en su yagar a los de Ayifto. I a muestras kazas eskapó i se umiyó el puevlo i se enkorvó.

עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה

How much, therefore, do we owe thanks to the Ever-Present for His manifold favors! He brought us out of Egypt; executed judgment on the Egyptians and their gods; slew their first-born; gave us their wealth; split the sea; took us across it on dry land and drowned our oppressors; provided for our needs in the wilderness for forty years; fed us on manna; gave us the Sabbath; brought us to Mount Sinai and gave us the Torah; and brought us to the land of Israel and gave us the Temple to atone for all our sins.

רַבֵּן גַּמְלִיאֵל

Rabban Gamliel used to say: “One who does not explain the following three things on Pesakh night has not fulfilled his duty:

The Pesakh (Passover) sacrifice, Matza (the unleavened bread) and Maror (the bitter herb).”

Everyone looks at the ‘Zeroah’ and says the following paragraph:

פֶּסַח שְׁהָיוּ

The Passover sacrifice that our fathers ate in the days when the Temple was still standing: why was it offered? Because the Holy One, Blessed be He, passed over the houses of our fathers in Egypt. As it is said: “You shall say: It is a Passover sacrifice for the Lord, because He passed over the houses of the children of Israel in Egypt when He struck the Egyptians and saved our houses; and the people bowed down and prostrated themselves.”

מִצָּה זוֹ שְׂאֵנוּ אוֹכְלִין, עַל־שׁוּם מָה? עַל־שׁוּם שְׁלֹא
הַסְפִּיק בְּצַקֶּם שְׁל־אֲבוֹתֵינוּ לְהַחֲמִיץ, עַד־שֶׁנִּגְלָה
עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּגְאֹלֵם
מִיד, שֶׁנֶּאֱמַר: וַיֹּאפּוּ אֶת־הַבֶּצֶק, אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ
מִמִּצְרַיִם, עָגַת מִצּוֹת, כִּי לֹא חֲמִץ: כִּי־גִרְשׁוּ
מִמִּצְרַיִם, וְלֹא יָכְלוּ לְהַתְמַהֲמֶה, וְגַם־צָדָה לֹא עָשׂוּ
לָהֶם.

יגביה המרור ויאמר

מָרוֹר זֶה שְׂאֵנוּ אוֹכְלִים, עַל־שׁוּם מָה? עַל־שׁוּם שְׁמָרוֹ
הַמִּצְרַיִים אֶת־חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר: וַיִּמְרוֹ
אֶת־חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה, בְּחֹמֶר וּבִלְבָנִים,
וּבְכָל־עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה: אֵת כָּל־עֲבֹדָתָם, אֲשֶׁר עָבְדוּ
בָהֶם בְּפָרוֹךְ.

(יש נוהגים שהבכור יגביה הביצה כאן)

בְּכָל־דוֹר וְדוֹר חִיב אָדָם לְהִרְאוֹת אֶת־עַצְמוֹ, כְּאִלוֹ
הוּא יָצָא מִמִּצְרַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר: וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא
לֵאמֹר: בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יי לִי, בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם. שְׁלֹא
אֶת־אֲבוֹתֵינוּ בְּלָבָד, גְּאֹל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֶלֶּא אִף
אוֹתָנוּ גְּאֹל עִמָּהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר: וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם,
לְמַעַן הָבִיא אֹתָנוּ, לְתֵת לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
לְאֲבוֹתֵינוּ.

I tomaran la media matsa en la mano i diran:

The broken matzah between the two whole ones is lifted for all to see.

MATZA ZU

Sesenya esta ke nos komientes por kavza de ke? Por kavza ke no abastesió sus masas de nuestros padres por levdarse. Asta ke fue deskuvierto sobre eyos Rey de Reyes de los Reyes, el Santo Bendicho El, i los rehmió luego, ke así dize el *Pasuk*: i kozieron a la masa ke sakaron de Ayifto, tortas sesenyas ke non levdó ke fueron desterados de Ayifto, i non pudieron por detadrarsen i tambien vianda non izieron a eyos.

מַצָּה

This unleavened bread: why do we eat it? Because the dough of our fathers did not have time to rise before the King of Kings, the Holy One blessed be He revealed Himself and immediately redeemed them. As it is said: “And they baked unleavened bread from the dough which they had taken with them from Egypt. It had not leavened because they were driven out of Egypt in a hurry and could not delay, nor had they prepared any provisions for the way.”

I tomara la lechuga en la mano i diran:

Lift the plate of maror and say:

MAROR ZEH

Lechugua esta ke nos komientes por kavza de ke? Por kavza ke amargaron los Ayifsyanos a vidas de nuestros padres en Ayifto, ke así dize el *Pasuk*: I amargaron a sus vidas kon servisio duro, kon baro i kon adoves i kon todo servisio ke en el kampo, a todos sus servisios ke servieron kon eyos kon dureza.

מָרֹר זֶה

The bitter herb: why do we eat it? Because the Egyptians embittered the lives of our fathers in Egypt. As it is said: “They made their lives bitter with hard labor, with mortar and brick and with all manner of work in the field; and they made them slave rigorously at all their labor.”

[Some have the custom that a “Behor”, (first-born), if present, lifts the hard-boiled egg here]

BEHOL DOR VADOR

En kada djeneransio i djeneransio, es ovligado el ombre por amostrar a si mesmo, komo si el saliera de Ayifto, ke así dize el *Pasuk*: I denunsiaras a tu ijo en el dia el este por dizir, por amor de esto, izo Adonai a mi en mi salir de Ayifto, ke non a nuestros padres tan solamente rehmió el Santo Bendicho El, salvo tambien a nos rehmió kon eyos ke así dize el *Pasuk*: I a nos sakó de ayi por trayer a nos, por dar a nos a la tierra ke djuró a nuestros padres.

בְּכָל-דּוֹר וָדוֹר

In each generation, everyone is obliged to behave as though he personally went out of Egypt. As it is said: “And you shall tell your son on that day saying: it is for this that the Lord did for me when I went out of Egypt.” For it was not only our fathers that the Holy One blessed be He redeemed but us too, as it is said: “And He brought us out from there, in order to bring us to, and give us, the land which He promised our forefathers.”

לְפִיכֶן אֲנַחֲנוּ חֵיבִים לְהוֹדוֹת, לְהַלֵּל, לְשַׁבַּח, לְפָאֵר,
לְרוֹמֵם, לְהַדָּר וּלְקַלֵּם, לְמִי שֶׁעָשָׂה לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ
אֶת-כָּל-הַנְּסִים הָאֵלֹהִים. הוֹצִיאָנוּ מֵעֲבָדוֹת לְחֵרוֹת,
וּמִשְׁעָבוֹד לְגֵאֲלָהּ וּמִיָּגוֹן לְשִׁמְחָה, וּמֵאֲבֵל לְיוֹם טוֹב,
וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹר גְּדוֹל. וְנֹאמֵר לְפָנָיו הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ. הַלְלוּ עֲבָדֵי יי. הַלְלוּ אֶת-שֵׁם יי. יְהִי שֵׁם יי
מְבָרָךְ מֵעַתָּה וְעַד-עוֹלָם: מִמְּזִרְח־שֶׁמֶשׁ עַד-מְבוֹאוֹ.
מְהַלֵּל שֵׁם יי. רַם עַל-כָּל-גּוֹיִם יי. עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: מִי
כִּי אֱלֹהֵינוּ. הַמְגַבִּיחַ לְשַׁבַּח: הַמְשִׁפִּילִי לְרֵאוֹת בַּשָּׁמַיִם
וּבְאָרֶץ: מְקִימֵי מֵעַפָּר דָּל. מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים אֲבִיוֹן:
לְהוֹשִׁיבֵי עַם-נְדִיבִים. עַם נְדִיבֵי עַמּוֹ: מוֹשִׁיבֵי עֲקָרֹת
הַבַּיִת אִם הַבָּנִים שִׁמְחָה. הַלְלוּיָהּ:

(Unos dicen **I tomara kada uno su vazo de vino I dira**)

(Some Say **Everyone raises their glass of wine and says the following:**)

LEFÍHAH **לְפִיכָהּ**

Por tanto mos ovligados por lo-ar, por alavar, por afermuziguar, por enalteser, i por enshalshar a El ke izo a nuestros padres i a mos, a todas las maraviyas las estas: mos sako de servimiento a alforia, i de sojguamiento a rehmission, i de ansia a alegría, i de limunyo a dia bueno, i de tinyefla a luz grande, i diremos delante de El, alavad a Adonai.

It is therefore our duty to thank, praise, laud, glorify, exalt, honor and revere Him who performed all these miracles for our fathers and for us. He has brought us from slavery to freedom; from bondage to deliverance; from sorrow to joy; from mourning to festivity; and from darkness to great light! So let us say before Him “Praise the Lord!”

(Unos dicen **I meteran atras kada uno su vazo de vino**)

(Some say **Everyone sets down their glass of wine**)

ALLELUYA **הַלְלוּיָהּ**

Alavad a Adonai, alavad siervos de Adonai, alavad a nombre de Adonai, sea nombre de Adonai bendicho, de agora i asta siempre. De ande esklarese el sol asta su ponerse, alavado nombre de Adonai. Alto sovre todas djentes Adonai. Sovre los syelos su onra. Ken komo Adonai nuestro Dyo, El enaltesyen por asentar. El abashan por ver en los syelos i en la tierra. Alevantan de polvo prove, de muladares enaltese deseozo. Por azer estar kon Sharifes, kon Sharifes de su pueblo. Azien asentar manera de la kaza, madre alegre kon los ijos, alavad a Adonai.

Praise the Lord. Praise, O you servants of the Lord. Praise the name of the Lord. Blessed be the name of the Lord from now and forever more. From the rising of the sun, till its setting, the Lord’s name is to be praised. The Lord is high above all nations; His glory is above the heaven. Who is like the Lord our God? He is enthroned on high, yet looks down so low, upon the heavens and the earth. He raises the poor out of the dust, lifts the needy from the dunghill, in order to seat him with princes, the princes of His people. He turns the barren woman of the house into a joyful mother of children! Praise the Lord!

בְּצִאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֵעָז: הִיָּתָה
יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ. יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלוֹתָיו: הֵיִם רָאָה וַיִּנָּס,
הַיַּרְדֵּן יָסַב לְאַחֹר: הַהָרִים רָקְדוּ כְּאֵילִים. גְּבָעוֹת
כְּבְנֵי-צֹאן: מֵה־לֶּךָ הֵיִם כִּי תִנוּס. הַיַּרְדֵּן תִּסַּב לְאַחֹר:
הַהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים. גְּבָעוֹת כְּבְנֵי-צֹאן: מִלְּפָנֵי אֲדוֹן
חֹלֵי אָרֶץ. מִלְּפָנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: הַהֶפְכִי הַצּוּר אַגְמֵ-מַיִם.
חִלְמִישׁ לְמַעַיְנוֹ-מַיִם.

כל אחד יקח כוסו בידו

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר גָּאֲלָנוּ וְגָאֵל
אֶת-אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם, וְהַגִּיעָנוּ הַלֵּילָה הַזֶּה, לְאַכְל־בּוֹ
מִצָּה וּמְרוֹר. כֵּן, יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, הַגִּיעָנוּ
לְמוֹעֲדִים וְרִגְלִים אַחֲרִים, הַבָּאִים לְקִרְאתָנוּ לְשָׁלוֹם.
שְׂמַחִים בְּבִנְיַן עִירָךְ, וְשָׁשִׁים בַּעֲבוּדְתָךְ, וְנֹאכֵל שָׁם
מִן-הַזִּבְחִים וּמִן-הַפְּסָחִים אֲשֶׁר יִגִּיעַ דָּמָם, עַל-קִיר
מִזְבִּיחֶךָ לְרִצּוֹן, וְנוֹדֶה-לְךָ שִׁיר חֲדָשׁ עַל-גְּאֻלָּתָנוּ,
וְעַל-פְּדוּת נַפְשָׁנוּ: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, גָּאֵל יִשְׂרָאֵל:

שותין את הכוס בהסיבה

BETSET YISRAEL

En salir Yisrael de Ayifto Kaza de Yaakov de puevlo ladinador. Fue Yeuda a su santuario, Yisrael sus podestaniyas. La mar vido i fuyó, el Yarden se tornó atras. Los montes saltaron komo barvezes, kuestas komo ijos de ovejas. Ke a ti la mar vido i fuyó, el Yarden se tornó para atras? Los montes saltaron komo barvezes, kuestas komo ijos de ovejas? Delante Señor adolorian tierra delante Dyo de Yaakov. El trastornan la penya por pilago de aguas, piedregal a fuente de aguas.

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל

When Israel went out of Egypt, the house of Jacob from a people of alien tongue, Judah became His sanctuary, Israel His dominion. The sea saw it and fled, the Jordan turned back on itself. The mountains skipped like rams, the hills like lambs. What ails you, sea, that you flee; you, Jordan, that you turn back; you, mountains, that you skip like rams; you, hills, like lambs? Tremble, earth, before the Master, before the god of Jacob; who turns the rock into a pool of water, the flint into a wellspring.

I tomara kada uno su vazo de vino i dira

Everyone Raises their Glass of Wine and says

בְּרֹךְ *Barukh ata Adonai, Eloenu melekh aolam, asher ge-alanu ve-ga-al et avotenu mimitzrayim, ve-i-gianu alaila azeh, le-ehol bo matza umaror. Ken Adonai Eloenu veloeh avotenu, agi-enu le-moadim urgelim aherim, abaim likratenu leshalom. Semehim bevinyan irakh, vesasim ba-a-vodatakh, veno-hal sham min azevachim umin apesahim asher yagi-a damam al kir mizbahaha leratzon, ve-nodeh lekha shir hadash al ge-ulatenu, ve-al pedut nafshenu. Barukh ata Adonai, ga-al Yisrael.*

BARUH ATA

Bendicho tu Adonai nuestro Dyo, Rey de el Mundo. Ke mos rehmió i rehmió a nuestros padres de Ayifto. I mos ayegó a la noche la esta, por komer en eya sesenya i lechugua. Ansi Adonai nuestro Dyo i Dyo de nuestros padres mos ayéque a plazos i paskuas otras las venientes a eskuentra nos por paz. Alegres kon fragua de tu sivdad, i gozos en Tu sirvimiento, i komeremos ayi de los sakrefisios i del Korban Pesakh. Ke ayegara sus sangres sovre pared de Tu ara por voluntad. I lo-aremos a Ti kantar nuevo. Sovre muestra rehmision i sovre rehmision de muestras almas. Bendicho Tu Adonai, rehmidor de Yisrael.

בְּרוּךְ אַתָּה

Blessed are You, Lord our God, King of the universe, who redeemed us and our fathers from Egypt and has brought us this night to eat matza and maror. May the Lord our God so bring us to future festivals and holidays in peace; happy at the rebuilding of Your city and joyful in Your Temple service. May we partake of the sacrifices and Passover offerings whose blood will be sprinkled upon the sides of Your altar and graciously accepted. Then we will thank You with a new song for our redemption and the deliverance of our souls. Blessed are you, O Lord, who has redeemed Israel.

I beveran kado uno su vazo areskovdado.

And everyone should drink their second cup of wine leaning to the left.

רְחֻצָה

נוטלים ידים ומברכים:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל־נְטִילַת יָדַיִם:

מוֹצֵיא. מִצָּה

מניח את המצה התחתונה ובעודו אווז את העליונה ואת הפרוסה מברך

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמוֹצֵיא לָחֶם
מִן־הָאָרֶץ:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל־אֲכִילַת מִצָּה:

מְרוֹר

לוקח כזית מרור, טובלו בחרוסת ומברך ואוכלו

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל־אֲכִילַת מְרוֹר:

ROHTZA רְחִצָּה

Se lavaran las manos i diran beraha.
Porke? Porke vamos a komer matza.

Wash hands and say the blessing. Why?
Because we will eat matza.

ברוך *Barukh ata Adonai, Eloenu melekh aolam asher kideshanu bemitzvotav, vetsivanu al netilat yadayim.*

MOTZI MATZA מוֹצִיא מַצָּה

Tomaran de la matsa de ariva ke esta sana, i de la partida i diran:

Take the upper matza and the broken piece and say the blessings:

ברוך *Barukh ata Adonai, Eloenu melekh aolam, amotzi lehem min a-aretz.*

ברוך *Barukh ata Adonai, Eloenu melekh aolam, asher kideshanu bemitzvotav, vetzivanu al ahilat matza.*

MAROR מָרֹר

I tomaran de la lechugua i entinyeran en el haroset i diran:

And take the lettuce and dip it into the haroset and say:

ברוך *Barukh ata Adonai, Eloenu melekh aolam, asher kideshanu bemitzvotav, vetsivanu al ahilat maror.*

פּוּרָךְ

פורס כזית מהמצה השלישית וכזית מרור, טובלו בחרוסת, כורכים יחד ואוכלם
בהסיבה ואומר

זָכֹר לַמֶּקֶדֶשׁ כְּהִלֵּל הַזִּקְנִים: שְׁהִיָּה כּוֹרֵךְ וְאוֹכֵלֵן בְּבֵית
אַחַת פֶּסַח מִצָּה וּמְרוֹר. לְקַיֵּם מָה שֶׁנֶּאֱמַר: עַל־מִצּוֹת
וּמְרוֹרִים יֹאכְלוּהוּ:

שְׁלַחַן עוֹרָךְ

צָפוֹן

זָכֹר לְקָרְבֵן פֶּסַח אֲפִיקוֹמִין הַנֶּאֱכָל עַל הַשּׁוֹבְעֵ:

אוכלים את האפיקומין

KOREH כֹּרֵה

Tomaran de la matza de abasho ke esta sana i de la lechugua, i de las vedruras, i entinyeran en el haroset i diran:

Take the lower matza that is whole and some lettuce and some celery and dip into the haroset and say:

זְכַר *Zeher lamikdash ke-illel azaken, she-aya korehan ve-ohelan bevat ahat Pesakh matza umaror, lekayem ma shene-emar al matzot um-rorim yohelu-u.*

SHULHAN OREH שֻׁלְחַן עֹרֵה

Ordenaran la meza i senaran (komeran).

Set the table and eat.

After the Meal

TZAFUN צָפוּן

Tomaran de la matza ke metyeron debasho de los manteles i daran a kada uno kuantu una azetuna i diran:

Take the middle matza that is under the tablecloth (set aside for Afikomin) and give everyone a piece and say:

זְכַר *Zeher lekorban Pesakh afikomin a-ne-ehal al asova.*

Esto komemos por membrasion de el Korban Pesakh Afikomin ke se los komiyan nuestros padres artos areskovdados.

In remembrance of the Pesakh offering which was eaten to satiety

Se komeh el Afikomin

The Afikomin is eaten

בָּרֵךְ

ימזגו כוס שלישי ויברכו עליו ברכת המזון

ברכת המזון

אֲבָרְכָה אֶת יְיָ בְּכָל־עֵת. תָּמִיד תִּהְיֶה לְפָנַי: סוּף דְּבַר הַכֹּל נִשְׁמָע, אֶת־הָאֱלֹהִים יִרְא וְאֶת מַצּוּתָיו שְׁמֹר כִּי זֶה כָּל־הָאָדָם: תִּהְיֶה לְפָנַי יְדִבְר־פִּי וּבְרֵךְ כָּל־בֶּשֶׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וְאֲנַחְנוּ נְבָרְךָ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

המזמן אומר: הב לך ונברך למלכא עלאה קדישא. (ועונים: שמים.) ברשות מלכא עלאה קדישא (בשבת: וברשות שבת מלכתא) וברשות יומא טבא אשפזא וברשותכם.

וידבר אלי, זה השלחן אשר לפני יי:

המזמן: נברך (אם הם עשרה או יותר מוסיף אלהינו) שאכלנו משלו.

המסובין: ברוך (בעשרה או יותר מוסיפים: אלהינו) שאכלנו משלו ובטובו הגדול חיינו.

המזמן: ברוך (אלהינו) שאכלנו משלו ובטובו הגדול חיינו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מִלֶּךְ הָעוֹלָם, הִזַּן אֶת־הָעוֹלָם כְּלוּ בְּטוּבוֹ בַּחֵן בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים הוּא נוֹתֵן לָחֶם לְכָל־בֶּשֶׂר כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ. וּבְטוּבוֹ הַגָּדוֹל תָּמִיד לֹא חָסַר לָנוּ, וְאֵל־יִחְסַר־לָנוּ מִזֶּן תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד כִּי הוּא אֵל זֶן וּמִפְרִיָס לְכָל. וְשִׁלַּחְנוּ עָרוּךְ לְכָל, וְהִתְקִין מַחֲיָה וּמִזֶּן לְכָל־בְּרִיּוֹתָיו אֲשֶׁר בָּרָא בְּרַחֲמָיו וּבְרוּב חֶסְדָּיו כְּאָמֹר, פּוֹתַח אֶת־יְדָדְךָ, וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, הִזַּן בְּרַחֲמָיו אֶת־הַכֹּל:

Birkat Ammazon

Incheran los vasos de vino i diran el *Birkat Ammazon*. Despues del *Birkat Ammazon*, se los beveran los vasos de vino areskovdados.

Fill the wine cups and say the *Birkat Ammazon*. After the *Birkat Ammazon*, drink the glasses of wine in a reclining position.

אֲבָרְכָה *Avareha et Adonai behol et, tamid te-ilato befi: Sof davar akol nishma, et A-eloim yera, ve-et mitsvotav shemor, ki zeh kol a-adam: Te-ilat Adonai yedaber pi vivarekh kol basar shem kodsho le-olam va-ed, va-anakhnu nevarekh ya me-ata ve-ad olam Aleluyah.*

הֵב לִי *Av lan venivrikh lemalka ila-a kadisha (answer: shamayim). Birshoot malka ila-a kadisha (on Shabbat: uvirshoot Shabbat malketa) uvirshoot yoma tava ushpiza uvirshoot-hem. Vaydaber elay zeh ashulhan asher lifneh Adonai:*

If there are between three and nine adult males present, the leader says:

נְבָרְךָ *Nevarekh (if ten, add Eloenu) sheahalnu mishelo.*

Let us bless Him of whose bounty we have eaten

Those present respond:

בָּרוּךְ *Barukh (if ten, add Eloenu) sheahalnu mishelo uvtuvo agadol hayinu.*

Blessed be He of whose bounty we have eaten and through whose abundant goodness we live.

The leader says;

בָּרוּךְ *Barukh (if ten, add Eloenu) sheahalnu mishelo uvtuvo agadol hayinu.*

בָּרוּךְ *Barukh ata Adonai Eloenu Melekh aolam azan et aolam kulo betuvo behen behesed uvrahamim u noten lehem lehol basar ki leolam hasdo. Uvtuvo agadol, tamid lo hasar lanu ve-al yehsar lanu mazon tamid leolam vaed. Ki u el zan umfarnes lakol veshul-hano arukh lakol ve-itkin mihya umazon lehol biryotav asher bara berahamav uvrov hasadav ka-amur pote-akh et yadeha umasbia lehol hai ratson: Barukh ata Adonai, azan berahamav et akol.*

בִּזְדָּה לָךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל־שֶׁהִנְחַלְתָּ לְאַבוֹתֵינוּ, אֶרֶץ חֲמֹדָה
טוֹבָה וְרַחֲבָה, בְּרִית וְתוֹרָה, חַיִּים וּמְזוֹן, עַל־שֶׁהוֹצֵאתָנוּ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, וּפְדִיתָנוּ מִבֵּית עֲבָדִים, וְעַל־בְּרִיתְךָ
שֶׁחֲתַמְתָּ בְּבִשְׁרָנוּ, וְעַל־תּוֹרַתְךָ שֶׁלְּמַדְתָּנוּ, וְעַל חֻקֵּי
רְצוֹנְךָ שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ וְעַל־חַיִּים וּמְזוֹן שֶׁאַתָּה זָן וּמְפָרְנִים
אוֹתָנוּ:

וְעַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אָנוּ מוֹדִים לָךְ, וּמְבָרְכִים אֶת־שִׁמְךָ,
כְּאִמּוֹר וְאֶכְלֶתָּ וְשִׁבַּעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת־יְיָ אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ
הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַתְּ לָךְ. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, עַל־הָאָרֶץ
וְעַל־הַמְּזוֹן:

רַחֵם יְיָ אֱלֹהֵינוּ, עָלֵינוּ וְעַל־יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ, וְעַל־יְרוּשָׁלַיִם
עִירְךָ, וְעַל־הַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ, וְעַל־הַיְכָלְךָ,
וְעַל־מְעוֹנֶךָ, וְעַל־בֵּיתְךָ, וְעַל־הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ
שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו. אָבִינוּ, רַעֲנוּ, זוּנְנוּ, פְּרִנְסֵנוּ, כִּלְכִּלְנוּ,
הֲרוֹיַחְנוּ, הֲרוּח־לְנוּ מִהֲרָה מִכָּל־צָרוֹתֵינוּ, וְאַל־תִּצְרִיכְנוּ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ, לְיַדֵּי מִתְנֹת בֶּשֶׁר וְדָם, וְלֹא לְיַדֵּי הַלְּוָאֲתָם.
(שִׁמְתַּנְתָּם מְעוּטָה וְחֲרַפְתָּם מְרַבָּה) אֵלָּא לְיַדְךָ הַמְּלֵאָה,
וְהַרְחֲבָהּ, הַעֲשִׂירָה וְהַפְתּוּחָה, יְהִי רְצוֹן, שֶׁלֹּא נִבּוֹשׁ
בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא נִכָּלֵם לְעוֹלָם הַבָּא וּמַלְכוּת בֵּית דָּוִד
מְשִׁיחְךָ תַּחֲזִירָנָה לְמְקוֹמָהּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ:

נוֹדֶה *Nodeh leha Adonai Eloenu, al she-inhalta la-avotenu eretz hemda tova urhava, berit vetora, hayim umazon, al she-otzetanu me-eretz Mitzrayim, ufditanu mibet avadim, ve-al beriteha shehatamta bivsarenu, ve-al torateha shelimadtanu, ve-al huke retzonakh she-odatanu, ve-al hayim umazon she-ata zan umfarnes otanu.*

וְעַל *Ve-al akol Adonai Eloenu, anu modim lakh umvarehim et shemakh ka-amur, veahalta vesavata, uverakhta et Adonai Eloeha al a-aretz atova asher natan lakh: Barukh ata Adonai, al a-aretz ve-al ammazon.*

רַחֵם *Rahem Adonai Eloenu, alenu ve-al Yisrael amakh, ve-al Yerushalayim irakh, ve-al ar tzion mishkan kevodakh, ve-al ehalakh ve-al me-onakh, ve-al devirakh ve-al abayit, agadol ve-akadosh shenikra shimha alav, avinu, re-enu, zunenu, farnesenu, halkelenu, arvihenu, arvakh lanu me-era mikol tzarotenu, ve-al tatzrihenu Adonai Eloenu, lideh matenot basar vadam, velo lide alva-atam, (shematenatam me-uta, veherpatam meruba) ela leyadeha amelea ve-arhava, a-ashira ve-apetuha, ye-i ratzon shelo nevosh ba-olam azeh velo nikalem le-olam aba, umalhut bet David meshihakh tahazirena limkoma bimera veyamenu.*

לשבת

רצה והחליצנו יי אלהינו במצותיך ובמצות יום השביעי השבת הגדול והקדוש הזה. כי יום זה גדול וקדוש הוא מלפניך, נשבות-בו וננוח בו באהבה כמצות חקי רצונך, ואל-תהי צרה ויגון ביום מנוחתנו. והראנו בנחמת ציון במהרה בימינו כי אתה הוא בעל הנחמות. ואף על פי (נ"א והגם) שאכלנו ושתינו, חרבן ביתך הגדול והקדוש לא שכחנו, אל תשכחנו לנצח ואל תזנחנו לעד, כי אל מלך גדול וקדוש אתה.

אלהינו ואלהי אבותינו, יעלה ויבא יגיע, יראה, וירצה, ישמע, יפקד, ויזכר זכרוננו, וזכרון אבותינו, זכרון ירושלים עירך וזכרון משיח בן דוד עבדך, וזכרון כל-עמך בית ישראל לפניך, לפליטה לטובה לחן ולחסד ולרחמים, ביום חג המצות הזה וביום-טוב מקרא-קדש הזה לרחם בו עלינו ולהושיענו, זכרנו יי אלהינו בו לטובה. ופקדנו בו לברכה. והושיענו בו לחיים טובים, בדבר ישועה ורחמים, חוס וחסנו, וחמול ורחם עלינו והושיענו, כי אליך עינינו, כי אל מלך חנון ורחום אתה:

ותבנה ירושלים עירך במהרה בימינו. ברוך אתה יי, בונה ברחמיו בנין ירושלים עיר הקדש. אמן:

ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם, לעד האל, אבינו, מלכנו, אדירנו, בוראנו, גואלנו, קדושנו קדוש יעקב, רוענו רועה ישראל. המלך הטוב, והמטיב לכל, שבכל-יום ויום הוא מטיב לנו, הוא מטיב לנו, הוא ייטיב לנו. הוא גמלנו, הוא גומלנו, הוא לעד חן וחסד ורחמים ורוח והצלה וכל-טוב.

On Shabbat

רְצֵה *Retzeh ve-ahalitzenu Adonai Eloenu bemitzvotaha uvmitzvat yom ashevi-i, ashabat agadol ve-akadosh azeh, ki yom zeh gadol vekadosh u milefaneha, nishbot bo venanuakh bo bea-ava kemitzvat hukeh retzonakh, ve-al te-i tzara veyagon beyom menuhatenu, ve-arenu benehemat tzion bimera veyamenu, ki ata u ba-al anehamot, ve-af al pi [some say ve-agam] she-ahalnu veshatinu, horban beteha agadol ve-akadosh lo shahakhnu, al tishkahenu lanetsakh ve-al tiznahenu la-ad, ki el melekh gadol vekadosh ata.*

אֱלֹהֵינוּ *Eloenu velo-e avotenu, ya-ale veyavo yagiya, yera-eh, veyeratzeh, yishama, yipaked, veyizaher zihronenu vezihron avotenu, zihron Yerushalayim irakh, vezihron Mashiakh ben David avdakh, vezihron kol ameha bet Yisrael lefaneha lifleta letova lehen ulhesed ulrahamim, beyom hag amatzot azeh uvyom (tov) mikra kodesh azeh, lerahem bo alenu ul-oshienu, zohrenu Adonai Eloenu bo letova, ufokdenu bo livraha, ve-oshienu bo lehayim tovim bidvar yeshua verahamim, hoos vehonenu vahamol verahem alenu ve-oshienu ki eleha enenu, ki el melekh hanum verahum ata.*

וְתַבְּנֵה *Vetivne Yerushalayim irha bimera veyamenu. Barukh ata Adonai, boneh berahamav binyan Yerushalayim ir akodesh, amen.*

בְּרוּךְ *Barukh ata Adonai Eloenu melekh aolam, la-ad ael, avinu malkenu, adirenu, bore-enu, go-alenu, kedoshenu kedosh Yaakov ro-enu, ro-e Yisrael, amelekh atov ve-ametiv lakol shebehol yom vayom, u etiv lanu, u metiv lanu, u yetiv lanu, u gemalanu, u gomelenu, u yigmelenu la-ad hen vahesed verahamim verevakh ve-atzala vehol tov.*

הַרְחַמֵּן, הוּא יִשְׁתַּבַּח עַל־כִּסֵּא כְבוֹדוֹ.
הַרְחַמֵּן, הוּא יִשְׁתַּבַּח בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ.
הַרְחַמֵּן, הוּא יִשְׁתַּבַּח בְּנוֹ לְדוֹר דּוֹרִים.
הַרְחַמֵּן, הוּא קָרַן לְעַמּוֹ יְרִים.
הַרְחַמֵּן, הוּא יִתְפָּאֵר בְּנוֹ לְנִצַּח נִצְחִים.
הַרְחַמֵּן, הוּא יִפְרִינְסֵנוּ בְּכָבוֹד וְלֹא בְּבוּזִי, בְּהִתֵּר וְלֹא
בְּאִסוּר, בְּנִחַת וְלֹא בְּצָעֵר, בְּרוּחַ וְלֹא בְּצַמְצוּם.
הַרְחַמֵּן, הוּא יִתֵּן שְׁלוֹם בְּיַמֵּינוּ.
הַרְחַמֵּן, הוּא יִשְׁלַח בְּרָכָה רְוָחָה וְהַצְלָחָה בְּכָל־מַעֲשֵׂה
יְדֵינוּ.
הַרְחַמֵּן, הוּא יַצְלִיחַ אֶת־דְּרָכֵינוּ.
הַרְחַמֵּן, הוּא יִשְׁבֹּר עוֹל גְּלוֹת מְהֵרָה מֵעַל־צְוֹאֲרֵנוּ.
הַרְחַמֵּן, הוּא יוֹלִיכֵנוּ מְהֵרָה קוֹמְמִיּוֹת לְאֶרְצֵנוּ.
הַרְחַמֵּן, הוּא יִרְפָּאֵנוּ וְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה, וְרַפּוּאת הַנַּפֶּשׁ
וְרַפּוּאת הַגּוּף.
הַרְחַמֵּן, הוּא יִפְתַּח לָנוּ אֶת־יְדוֹ הַרְבָּחָה.
הַרְחַמֵּן, הוּא יְבָרֵךְ כָּל־אֶחָד וְאֶחָד מִמֶּנּוּ בְּשֵׁמוֹ הַגְּדוֹל
כְּמוֹ שְׁנַת־בְּרָכּוֹ אֲבוֹתֵנוּ, הַקְּדוֹשִׁים וְהַטְּהוֹרִים, אֲבֵרָהֶם
יִצְחָק וְיַעֲקֹב בְּכָל מְכַל כָּל, כֵּן יְבָרֵךְ אוֹתֵנוּ יַחַד בְּרָכָה
שְׁלֵמָה וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמַר אָמֵן.
הַרְחַמֵּן, הוּא יִפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֶכֶת שְׁלוֹמוֹ.
(בשבת הַרְחַמֵּן, הוּא יִנְחִילֵנוּ עוֹלָם שְׁכָלוֹ שֶׁבֶת, וּמְנוּחָה לְחַיֵּי
הָעוֹלָמִים.
(ביום טוב הַרְחַמֵּן, הוּא יִנְחִילֵנוּ יוֹם שְׁכָלוֹ טוֹב.

הַרְחֵמֵנוּ *Arakhman u yishtabakh al kiseh kevodo*
Arakhman u yishtabakh bashamayim uva-aretz
Arakhman u yishtabakh banu ledor dorim
Arakhman u keren le-amo yarim
Arakhman u yitpaar banu lanetsakh netsahim
Arakhman u yefarnesenu behavod velo bevizuy
be-eter velo be-isur, benahat velo betsa-ar,
berevakh velo betsimtsum
Arakhman u yiten shalom benenu
Arakhman u yishlakh beraha revaha ve-atslaha behol
ma-aseh yadenu
Arakhman u yatzliakh et derahenu
Arakhman u yishbor ol galut me-era me-al tsavarenu
Arakhman u yolihenu me-era komemiyut le-artsenu
Arakhman u yirpaenu refuah shelemah, refuat anefesh
urfuat aguf
Arakhman u yiftakh lanu et yado arhava
Arakhman u yevarekh kol ehad ve-ehad mimenu bishmo
agadol kemo shenitbarehu avotenu akedoshim
ve-ate-orim, Avraam Yitshak veYa-akov, bakol
mikol kol, ken yevarekh otanu yahad beraha shelema
vehen ye-i ratson venomar Amen.
Arakhman u yifros alenu sukat shelomo

On Shabbat:

הַרְחֵמֵנוּ *Arakhman u yanhilenu olam shekulo Shabbat*
umnuha lehaye a-olamim

On the first two and last two days of Pesakh

הַרְחֵמֵנוּ *Arakhman u yanhilenu yom shekulo tov*

(בחול המועד) הַרְחַמֵּן, הוּא יִגְיַעֲנוּ לְמוֹעֲדִים וְרַגְלִים אַחֲרֵיהֶם
הַבָּאִים לְקִרְאָתָנוּ לְשֵׁלוֹם.

הַרְחַמֵּן, הוּא יִטַע תּוֹרָתוֹ וְאֶהְבֵּתוּ בְּלִבֵּנוּ וְתִהְיֶה יְרֵאָתוֹ
עַל פְּנֵינוּ לְבִלְתִּי נַחֲטָא.

האורח אומר

הַרְחַמֵּן, הוּא יְבָרֵךְ אֶת־הַשְּׁלַחַן הַזֶּה שְׂאֲכָלְנוּ עָלָיו
וַיִּסְדֵּר בּוֹ כָּל־מַעֲדָנַי עוֹלָם. וַיְהִי כְּשֶׁלְּחָנוּ שֶׁל־אַבְרָהָם
אָבִינוּ. כָּל־רַעַב מִמֶּנּוּ יֹאכַל וְכָל־צָמָא מִמֶּנּוּ יִשְׁתֶּה. וְאֵל
יַחֲסֹר מִמֶּנּוּ כָּל־טוֹב לְעַד וְלַעוֹלָמֵי עוֹלָמִים, אָמֵן.

הַרְחַמֵּן, הוּא יְבָרֵךְ בְּעַל הַבַּיִת הַזֶּה, וּבְעַל הַסְּעֵדָה
הַזֹּאת. הוּא וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וְכָל־אֲשֶׁר לוֹ. בְּבָנִים שְׂיַחֲיוּ
וּבְנָכְסִים שְׂיִרְבוּ. בְּרֵךְ יְיָ חֵילוֹ וּפְעָל יָדָיו תִּרְצֶה. וַיְהִי
נִכְסָיו וּנְכַסְיָנוּ מְצֻלְחִים וְקְרוֹבִים לְעִיר. וְאֵל יִזְדַּקֵּק
לְפָנָיו, וְלֹא לְפָנֵינוּ, שׁוֹם דְּבַר חֲטָא וְהִרְהוֹר עוֹזֵן. שֶׁשׁ
וְשִׁמַּח כָּל־הַיָּמִים בְּעֵשֶׂר וְכָבוֹד מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם. לֹא
יְבוֹשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא יִכָּלֵם לְעוֹלָם הַבָּא. אָמֵן. כֵּן יְהִי
רְצוֹן.

הַרְחַמֵּן, הוּא יַחֲיֵינוּ וַיִּזְכְּנוּ וַיִּקְרְבוּנוּ לַיָּמֹת הַמְּשִׁיחַ
וְלְבְנֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְלַחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.

On the intermediate days of Pesah

הַרְחֵמֵנוּ *Arakhman u yagienu lemoadim urgelim aherim
abaim likratenu leshalom*

הַרְחֵמֵנוּ *Arakhman u yita torato vea-avato belibenu vetiyeh
yirato al panenu levilti neheta*

A guest says

הַרְחֵמֵנוּ *Arakhman u yevarekh et ashulhan azeh she-ahalnu alav
visader bo kol ma-adane olam veyiyeh keshulhano shel Avraam
avinu. Kol raev mimenu yohal vehol tsameh mimenu yishteh,
ve-al yehsar mimenu kol tuv la-ad ulolmeh olamim, amen.
Arakhman u yevarekh ba-al abayit azeh, uva-al aseudah azot.
U uvanav ve-ishto vehol asher lo. Bevanim sheyihyu uvinhasim
sheyirbu. Barekh Adonai helo ufo-al yadav tirtseh. Veyiyu
nehasav unhasenu mutslahim ukrovim la-ir. Ve-al yizdakek
lefanav, velo lefanenu, shoom devar het veir-oor avon. Sas
vesameakh kol ayamim be-osher vehavod me-ata ve-ad olam.
Lo yevosh ba-olam azeh velo yikalem le-olam aba. Amen, ken
ye-i ratson.*

הַרְחֵמֵנוּ *Arakhman u yehayenu vizakenu, vikarevenu limot
amashiakh ulvinyan bet amikdash ulhayeh a-olam aba.*

מגדול ישועות מלכו, ועשה חסד למשיחו לדוד ולזרעו
עד עולם: כפירים רשו ורעבו, ודורשי יי לא יחסרו
כל טוב: נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי צדיק נעזב,
וזרעו מבקש לחם: כל היום חונן ומלוה וזרעו לברכה:
מה שאכלנו יהיה לשבעה, ומה ששתינו יהיה לרפואה,
ומה שהותרנו יהיה לברכה, כדכתיב, ויתן לפניהם
ולאכלו ויותירו כדבר יי: ברוכים אתם ליי עושה שמים
וארץ: ברוך הגבר אשר יבטח ביי, והיה יי מבטחו: יי עז
לעמו יתן, יי יברך את עמו בשלום:

כי השביע נפש שקקה ונפש רעבה מלא טוב: הודו ליי
כי טוב, כי לעולם חסדו: הודו ליי כי טוב, כי לעולם
חסדו: השמים שמים ליי, והארץ נתן לבני אדם:

עשה שלום במרומו, הוא ברחמיו יעשה שלום,
עלינו ועל כל עמו ישראל, ואמרו אמן:

כוס שלישי

סברי מרנן: (עונים: לחיים:)

ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:

וצריך לכון בברכת בו"פ הגפן של כוס שלישי זה, לפטור גם כוס רביעי:

מִגְדוֹל Migdol yeshuot malko, ve-oseh hesed limshiho leDavid ulzaro ad olam. Kefirim rashu vera-evu vedoresheh Adonai lo yakhseru hol tov. Na-ar ayiti gam zakanti velo ra-iti tsadik ne-ezav vezar-o mevakesh lahem. Kol ayom honen umalveh vezaro livraha. Ma she-ahalnu yiyeh lesova, uma sheshatinu yiyeh lirfua, uma she-otarnu yiyeh livraha kedihitiv vayiten lifne-em vayohelu vayotiru kidvar Adonai: Beruhim atem L'Adonai ose shamayim va-arets. Barukh agever asher yivtakh b'Adonai ve-aya Adonai mitvaho. Adonai oz le-amo yiten Adonai yevarekh et amo bashalom.

כִּי־הַשְּׁבִיעַ Ki isbia nefesh shokeka venefesh re-eva mileh tov. Odu L'Adonai ki tov ki le-olam hasdo. Odu L'Adonai ki tov ki le-olam hasdo. Ashamayim shamayim L'Adonai vea-arets natan livne adam.

עֲשֵׂה Ose shalom bimromav u berahamav ya-aseh shalom alenu ve-al kol amo Yisrael ve-imru Amen.

Ya komimos i bevimos i al Dyo santo Barukh u uvarukh shemo bendishimos ke mos dyo i mos dara pan para komer, i panyos para vistir i anyos, muchos i buenos, para bivir. El Padre el grande ke mande al chiko asegun tenemos de menester para muestras kazas i para nuestros ijos. El Dyo mos oyga i mos aresponda i mos apiade por su nombre el grande ke somos almikas sin pekado. *Odu L'Adonai ki tov ki leolam hasdo. Odu L'Adonai ki tov ki leolam hasdo. Siempre mejor, nunca peor, nunca mos manke en la meza del Kriador. Amen.*

Levantaran el treser vazo de vino i | Raise the third cup of wine and say:
diran:

סְבִירִי Savri maranan: Barukh ata Adonai, Eloenu melekh aolam, boreh peri agefen.

One should have in mind that the blessing that was just recited on the third cup of wine is also for the fourth, and last, cup of wine.

I beveran kada uno su vazo | And everyone should drink their third cup
areskovdado. | of wine leaning to the left.

הַלֵּל

שִׁפְךָ חַמַּתְךָ עַל-הַגּוֹיִם, אֲשֶׁר-לֹא-יִדְעוּךָ וְעַל-מַמְלָכוֹת
אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרְאוּ: כִּי אָכַל אֶת-יַעֲקֹב. וְאֶת-נְוֹהוּ
הַשָּׁמוּ:

לֹא לָנוּ יְיָ לֹא-לָנוּ כִּי לְשִׁמְךָ תָּזַן כְּבוֹד, עַל-חַסְדֶּךָ
עַל-אַמְתֶּךָ. לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם, אֵי-הֵנָּה אֱלֹהֵיהֶם.
וְאֶלְהֵינוּ בְּשָׁמַיִם כָּל אֲשֶׁר-חָפֵץ עָשָׂה. עֲצַבִּיהֶם כֶּסֶף
וְזָהָב, מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם. פָּה-לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ, עֵינָיִם לָהֶם
וְלֹא יֵרְאוּ. אֲזַנָּיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ, אֶף לָהֶם וְלֹא יִרְיחוּן.
יְדֵיהֶם וְלֹא יִמְיִשוּן, רַגְלֵיהֶם וְלֹא יִהְלְכוּ, לֹא-יִהְיֶה
בְּגִרוֹנָם. כְּמוֹתָם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם, כָּל אֲשֶׁר-בִּטַח בָּהֶם:
יִשְׂרָאֵל בִּטַח בְּיָי, עֲזָרָם וּמִגְנָם הוּא. בֵּית אֶהְרֹן בִּטְחוּ
בְּיָי, עֲזָרָם וּמִגְנָם הוּא. יֵרְאֵי יְיָ בִּטְחוּ בְּיָי, עֲזָרָם וּמִגְנָם
הוּא:

יְיָ זָכְרָנוּ יְבָרֶךְ, יְבָרֶךְ אֶת-בֵּית יִשְׂרָאֵל, יְבָרֶךְ אֶת-בֵּית
אֶהְרֹן. יְבָרֶךְ יֵרְאֵי יְיָ, הַקְּטַנִּים עִם-הַגְּדֹלִים. יִסֹּף יְיָ
עָלֵיכֶם, עָלֵיכֶם וְעַל-בְּנֵיכֶם. בְּרוּכִים אַתֶּם לַיְיָ, עֹשֵׂה
שָׁמַיִם וָאָרֶץ. הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַיְיָ, וְהָאָרֶץ נָתַן לְבְנֵי-אָדָם.
לֹא הִמְתִּים יְהִלְלוּ-יָיָהּ, וְלֹא כָל-יְרֵדֵי דוֹמָה. וְאֲנַחְנוּ נִבְרָךְ
יָיָהּ, מֵעַתָּה וְעַד-עוֹלָם, הַלְלוּ-יָיָהּ:

Incherán los vasos de vino i diran el Shefokh. Despues de el Shefokh se los beberán los vasos de vino areskovdados.

SHEFOH

Vierte Tu sanya sovre las djentes ke non Te konosyeron, i sovre los reynos ke en Tu nombre non yamaron. Ke atemó a Yaakov, i a su morada desolaron.

LO LANU

Non por nos Adonai, non por nos. Ke a Tu nombre da onra, por Tu mersed i por tu verdad. Por ke diran las djentes adonde agora su Dyo? I nuestro Dyo en los syelos todo lo ke envelunta, azeh. Sus doladizos de plata i oro echas de manos de ombre. Boka a ojos i non avlan; ojos a ojos i non ven. Orejas a ojos i non oyen; nariz a ojos i non huezman. Sus manos i non apalpan, sus pies i non andan; non avlan kon sus gargantas. Komo ojos seran sus azientes todo el ke se enfe-uzya en ojos. Yisrael enfe-úzyate en Adonai Su ayuda i Su mamparo El. Kaza de Aaron enfe-uzyádvos en Adonai Su ayuda i Su mamparo El. Temientes de Adonai enfe-uzyádvos en Adonai Su ayuda i Su mamparo El.

ADONAI ZEĤARANU

Adonai mos membró, bendizerá a Kaza de Yisrael, bendizerá a Kaza de Aaron. Bendizerá temientes de Adonai los chikos kon los grandes. Enyaderá Adonai sovre vos, sovre vos i sovre vuestros ijos. Bendichos vos de Adonai azien syelos i tierra. Los syelos, syelos de Adonai i la tierra dyo a ijos de ombre. Non los muertos alavarán a Adonai i non todos desendientes a fuesa. I nos bendiziremos a Adonai de agora i asta siempre. Alavad a Adonai.

Fill the glasses of wine and say the Shefokh. After the Shefokh drink the glasses of wine while leaning to the left.

שֶׁפֹּחַ

Pour out Your wrath upon the nations that know You not, and upon the kingdoms that call not upon Your name: for they have devoured Jacob and laid waste his dwelling place.

לֹא לָנוּ

Not unto us, O Lord, not unto us, but unto your Name give glory, for Your truth's sake. Why should the nations say, Where is now their God? But our God is in the heavens; He does whatever He desires. Their idols are silver and gold, the work of men's hands. They have mouths, but they speak not; eyes, but they see not. They have ears, but they hear not; noses, but they smell not. They have hands, but they feel not; feet, but they walk not; neither do they speak through their throat. They that make them will become like them; so will everyone that trusts in them. O Israel, trust in the Lord, He is their help and their shield. You who fear the Lord, trust in the Lord, He is their help and their shield.

יְיָ זָכְרָנוּ

The Lord has been mindful of us; He will bless us; He will bless the house of Israel, He will bless the house of Aaron. He will bless those who fear the Lord, both small and great. May the Lord increase you more and more; you, and your children. You are blessed of the Lord: who made heaven and earth. The heavens are the heavens of the Lord: but the earth He has given to the children of men. The dead praise not the Lord, nor those who go down into the silence of the grave. But we will bless the Lord from this time forth and for evermore. Praise the Lord.

אֶהְבֶּתִי כִּי־יִשְׁמַע יי, אֶת־קוֹלִי תַחֲנוּנָי. כִּי־הָטָה אֲזִנּוֹ
לִי וּבִימֵי אֶקְרָא: אֶפְפוּנֵי חֲבַל־מָוֶת, וּמְצָרֵי שְׂאוּל
מְצָאוּנֵי צָרָה וַיִּגּוֹן אֲמָצָא. וּבְשֵׁם־יי אֶקְרָא, אָנָּה יי
מִלְטָה נַפְשִׁי. חֲנוּן יי וְצַדִּיק, וְאֱלֹהֵינוּ מְרַחֵם. שֹׁמֵר
פְּתָאִים יי דַּלּוֹתַי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ. שׁוֹבֵי נַפְשִׁי לְמְנוּחֵיכִי,
כִּי־יי גָּמַל עָלַיְכִי. כִּי חֲלַצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת אֶת עֵינַי
מִן־דְּמָעָה, אֶת־רַגְלִי מִדָּחִי. אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יי, בְּאַרְצוֹת
הַחַיִּים. הָאֲמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר, אֲנִי עָנִיתִי מְאֹד. אֲנִי אֲמַרְתִּי
בְּחַפְזִי כָּל־הָאָדָם כֹּזֵב.

מָה אָשִׁיב לִי, כָּל־תַּגְּמוֹלוֹהִי עָלַי. כּוֹס־יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא,
וּבְשֵׁם יי אֶקְרָא. נִדְרֵי לִי אֲשַׁלֵּם, נִגְדָה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ.
יִקַּר בְּעֵינַי יי הַמּוֹתָה לַחֲסִידָיו. אָנָּה יי כִּי אֲנִי עֲבַדְךָ אֲנִי
עֲבַדְךָ, בֶּן אֲמַתְךָ פִּתְחַת לְמוֹסְרִי. לָךְ אֲזַבַּח זֶבַח תּוֹדָה
וּבְשֵׁם יי אֶקְרָא. נִדְרֵי לִי אֲשַׁלֵּם נִגְדָה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ.
בְּחֲצֵרוֹת בַּיִת יי בְּתוֹכֵי יְרוּשָׁלַיִם הִלְלוּהָ.

הִלְלוּ אֶת יי, כָּל־גּוֹיִם, שִׁבְחוּהוּ כָּל־הָאֲמִים. כִּי גִבּוֹר
עָלֵינוּ חֲסֵדוֹ, וְאֲמַת־יי לְעוֹלָם הִלְלוּהָ:

A-AVTI אֲהַבְתִּי

A mi ke oyera Adonai a boz de mis rogativas. Ke akostó su oreja a mi i en mis dias yamaré. Arodearon mis dolores de muerte, i angustias de fuesa me alkansaron. Angustia i ansia alkansí. I en nombre de Adonai yamaré, rogo Adonai eskapa mi alma. Grasiozo Adonai i djusto i muestro Dyo apiadán. Guadrán torpes Adonai. Me emprovesí i a mi salvará. Torna mi alma a tus olgansas ke Adonai gualadronó sovre ti. Ke eskapates mi alma de muerte, a mi ojo de lágrima, a mi pie de enpushamiento. Andaré delante Adonai en tierras de las vidas. Kreyo kuando avlo, yo fui kevrantádo muncho. Yo dishe en mi apresurar, todo el ombre mentirozo.

MA ASHIV

Ke responderé a Adonai todos sus gualadrones sovre mi. Vazo de salvasyones alsaré i en nombre de Adonai yamaré. Mis prometas a Adonai pagaré eskuentra agora a todo Su puevlo. Presiada en ojos de Adonai la muerte a Sus buenos. Rogo Adonai ke yo Tu siervo, yo Tu siervo ijo de Tu sierva. Soltates a mis atadores. A Ti sakrefisiaré sakrefisio de manifestasion i en nombre de Adonai yamaré. Mis prometas a Adonai pagaré eskuentra agora a todo Su puevlo. En kortijos de Kaza de Adonai entre Ti Yerushalaim. Alavad a Adonai.

ALLELU

Alavad a Adonai todas djentes alavado todos los djentios. Ke se mayorgó sovre nos Su mersed, i verdadero Adonai para siempre. Alavad a Adonai.

אֲהַבְתִּי

I love the Lord because He has heard my voice and my prayers. Because He has inclined His ear to me, therefore will I call upon Him all my days. The cords of death compassed me, and the confines of the grave took hold of me: I found troubles and sorrow. Then I called upon the name of the Lord, saying, O Lord I beseech You, deliver my soul. Gracious is the Lord and righteous; our God is merciful. The Lord preserves the simple: I was brought low, and He helped me. Return unto your rest, O my soul, for the Lord has dealt bountifully with you. For You have delivered my soul from death, my eyes from tears, and my feet from stumbling. I will walk before the Lord in the land of the living. I trust, even when I say I am greatly suffering; even when I said in my haste that all men are deceivers.

מָה אֲשִׁיב

How can I repay the Lord for all His kindness towards me? I will lift up the cup of salvation, and call upon the name of the Lord. I will pay my vows unto the Lord now in the presence of all His people. Precious in the sight of the Lord is the death of His pious servants; O Lord, truly I am Your servant; I am Your servant, the son of Your handmaid; You have loosened my bonds. I will offer to You the sacrifice of thanksgiving; and will call upon the name of the Lord. I will pay my vows unto the Lord now in the presence of all His people. In the courts of the Lord's house, in Your midst, O Jerusalem. Praise the Lord.

הַלְלוּ

O praise the Lord, all nations; laud Him, all peoples. For His merciful kindness is great towards us; and the truth of the Lord endures forever. Praise the Lord.

הודו לַיְי כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ:

יֹאמְרוּ-נָא יִשְׂרָאֵל, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ:

יֹאמְרוּ-נָא בֵּית אֱהֲרֹן, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ:

יֹאמְרוּ-נָא יִרְאֵי יְי, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ:

מִן הַמִּצַּר קָרָאתִי יְה, עֲנֵנִי בְמִרְחֹב יְה. יְי לִי לֹא אִירָא,
מִה־יַעֲשֶׂה לִי אָדָם. יְי לִי בְעֲזָרִי, וְאֲנִי אֶרְאֶה בְשִׁנְאָי.
טוֹב לַחֲסוֹת בְּי, מִבְּטַח בְּאָדָם. טוֹב לַחֲסוֹת בְּי מִבְּטַח
בְּנְדִיבִים. כָּל-גּוֹיִם סִבְּבוֹנֵי בְשֵׁם יְי כִּי אֲמִילִם. סִבְּבוֹנֵי
גַם-סִבְּבוֹנֵי בְשֵׁם יְי כִּי אֲמִילִם. סִבְּבוֹנֵי כְדִבְרִים דַּעְכוּ
כְּאֵשׁ קוֹצִים, בְּשֵׁם יְי כִּי אֲמִילִם. דַּחַח דְּחִיתַנִּי לְנֶפֶל, וַיְי
עֲזָרַנִּי. עֲזֵי וְזָמַרְתְּ יְה, וַיְהִי-לִי לִישׁוּעָה. קוֹל רִנָּה
וַישׁוּעָה בְּאֶהְלִי צְדִיקִים, יְמִין יְי עֲשֶׂה חֵיל. יְמִין יְי
רוֹמְמָה, יְמִין יְי עֲשֶׂה חֵיל. לֹא-אֲמוֹת כִּי-אֶחָיָה, וְאֶסְפֹּר
מַעֲשֵׂי יְה. יִסֵּר יִסְרֵנִי יְה, וְלִמּוֹת לֹא נִתְנַנֵּי. פִּתְחוּ-לִי
שַׁעֲרֵי-צַדִּיק, אֲבֹא-בָם אוֹדֶה יְה. זֶה-הַשַּׁעַר לִי, צְדִיקִים
יָבֹאוּ בוּ.

ODU הודו

Lo-ad a Adonai ke bueno, ke para siempre Su mersed. Dirá agora Yisrael, ke para siempre Su mersed. Dirán agora Kaza de Aaron, ke para siempre Su mersed. Dirán agora temientes de Adonai, ke para siempre Su mersed.

Thank the Lord, for He is good: His mercy endures forever. Let Israel say: His mercy endures forever. Let the house of Aaron say: His mercy endures forever. Let them that fear the Lord say: His mercy endures forever

MIN AMETZAR מן המצר

De la angustia yamí a Adonai, me respondyó en la anchura Adonai. Adonai kon mi, non temeré, ke ará a mi ombre? Adonai kon mi en mis ayudantes i yo veré en mis aboesyentes. Bueno por abrigar en Adonai mas ke enfe-uziár en el ombre. Bueno por abrigar en Adonai mas ke enfe-uziár en Sharifes. Todos djentes me arodearon, kon nombre de Adonai ke los tajaré. Me arodearon tambien, me arodearon, kon nombre de Adonai ke los tajaré. Me arodearon komo abezbas, se amataron komo fuego de espinos, kon nombre de Adonai ke los tajaré. Enpushar me enpushates para kaer, i Adonai me ayudó. Fuerte i salme-avle Adonai, i fue a mi por salvasyon. Boz de kantar i salvasyon en tiendas de djustos. Derecha de Adonai azien fonsado. Derecha de Adonai enaltesién, derecha de Adonai azien fonsado. No muriré, salvo biveré i kontaré ovras de Adonai. Kastigar me kastigó Adonai i a la muerte non me entregó. Avrid a mis puertas de djustedad, entraré por eyas i lo-aré a Adonai. Ésta la puerta de Adonai, djustos entrarán por eya.

I called upon the Lord from narrow confines; the Lord answered me with great freedom. The Lord is for me, I will not fear; what can man do to me? The Lord is for me, through my helpers; therefore I can face my enemies. It is better to trust in the Lord than to rely on man. It is better to trust in the Lord than to rely on princes. All nations compass me, but in the Name of the Lord I destroy them. They compass me about, they swarm around me, but in the Name of the Lord I destroy them. They swarm around me like bees; they are extinguished like a fire of thorns. In the Name of the Lord I destroy them. You struck me again and again, to make me fall, but the Lord helped me. The Lord is my strength and song, and is become my salvation. The voice of rejoicing and salvation echoes in the tents of the righteous: The right hand of the Lord does valiantly. The right hand of the Lord is exalted; the right hand of the Lord does valiantly. I shall not die, but live and declare the works of the Lord. The Lord has chastened me sore, but he has not given me over to death. Open to me the gates of righteousness: I will go through them, and I will praise the Lord. This is the gate of the Lord, the righteous shall enter.

אֹדֶךָ כִּי עָנִיתָנִי, וַתְּהִי־לִי לִישׁוּעָה. (2)

אֲבֵן מַאֲסוֹ הַבּוֹנִים, הִיְתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה. (2)

מֵאֵת יְיָ הִיְתָה זֹאת, הִיא נִפְלְאת בְּעֵינֵינוּ. (2)

זֶה־הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ, נִגִּילָה וְנִשְׂמְחָה בּוֹ. (2)

אֲנִי יְיָ הוֹשִׁיעָה נָא, אֲנִי יְיָ הוֹשִׁיעָה נָא:

אֲנִי יְיָ הַצְּלִיחָה נָא, אֲנִי יְיָ הַצְּלִיחָה נָא:

בְּרוּךְ הֵבֵא בְּשֵׁם יְיָ, בְּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יְיָ. (2)

אֵל יְיָ וַיָּאֵר לָנוּ, אֶסְרוּ־חַג בְּעֵבְתֵימָם, עַד־קַרְנֹת הַמִּזְבֵּחַ. (2)

אֱלֹהֵי אֲתָה וְאוֹדֶךָ אֱלֹהֵי אֲרוֹמְמֶךָ. (2)

הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ. (2)

ODEḤA KI ANITÁNI

Te lo-aréh ke me respondites, i fuites a mi por salvasyon. (2) Piedra ke aboresieron los fraguadores, fue por kavesera de arinkon. (2) De kon Adonai fue esta, eya maravioza en nuestros ojos. (2) Este el día ke izo Adonai, nos agozaremos en el i nos alegraremos en el. (2)

ANA ADONAI

Rogo Adonai salva agora (2)

rogo Adonai salva agora, (2)

rogo Adonai prospera agora, (2)

rogo Adonai prospera agora. (2)

BARUḤ ABA

Bendicho el ke viene kon nombre de Adonai, bendichos vos de Kaza de Adonai. (2) El Dyo Adonai i arelumbra a nos, atad karnero kon kuedras sovre kornejales de la ára. (2) Mi Dyo, i Te lo-aré, mi Dyo i Te enalteseré. (2) Lo-ad a Adonai ke bueno, ke para siempre Su mersed. (2)

אוֹדֶה כִּי עָנִיתָנִי

I will give thanks unto You, for You have answered me, and become my salvation. (2) The stone which the builders rejected has become the head-stone of the corner. (2) This is the Lord's doing; it is marvelous in our eyes. (2) This is the day which the Lord has made, we will rejoice and delight in it. (2)

אֲנֵי יְיָ

O, Lord, save us! (2)

O, Lord, save us! (2)

O, Lord, make us prosper! (2)

O, Lord, make us prosper! (2)

בְּרוּךְ הוָּיָה

Blessed be he that comes in the name of the Lord; we bless you from the house of the Lord. (2) The Lord is God; He causes light to shine upon us. Bind the sacrifice with cords to the horns of the altar. (2) You are my God, and I will give thanks unto You; You are my God, I will exalt You. (2) Give thanks to the Lord, for He is good, for His kindness endures for ever. (2)

ODU L'ADONAI הוֹדוּ לַיהוָה

Lo-ad a Adonai ke bueno:	ke para siempre Su mersed.
Lo-ad a El Dyo de los dyozes:	ke para siempre Su mersed
Lo-ad al Senyor de los Senyores	ke para siempre Su mersed
Azien maravias grandes a Sus solas:	ke para siempre Su mersed.
Azien los syelos kon entendimiento:	ke para siempre Su mersed.
Espandien la tierra sovre las aguas:	ke para siempre Su mersed.
Azien luzeros grandes:	ke para siempre Su mersed.
A el sol por podestania en el dia:	ke para siempre Su mersed.
A la luna i estreyas por podestania en la noche:	ke para siempre Su mersed
Afiryén a Ayifto kon sus mayores:	ke para siempre Su mersed.
I sakó Yisrael de entre eyos:	ke para siempre Su mersed.
Kon poder fuerte i kon brazo tendido:	ke para siempre Su mersed.
A taján mar ruvia a tajos:	ke para siempre Su mersed.
I izo pasar a Yisrael entre el:	ke para siempre Su mersed.
I sakudyó Paró i Su fonsado en mar ruvia:	ke para siempre Su mersed.
El yeván Su puevlo en el dizierto:	ke para siempre Su mersed.
Afiryén reyes grandes:	ke para siempre Su mersed.
I mató reyes fuertes:	ke para siempre Su mersed.
A Sihon Rey de Emori:	ke para siempre Su mersed.
I a Og, el rey de Bashan:	ke para siempre Su mersed.
I dyo sus tierras por eredad:	ke para siempre Su mersed.
Eredad a Yisrael Su siervo:	ke para siempre Su mersed.
Ke en muestra basheza miembró a nos:	ke para siempre Su mersed.
I mos rehmió de nuestros angustiadores:	ke para siempre Su mersed.
Dan pan a toda kriatura:	ke para siempre Su mersed.
Lo-ad a Dyo de los syelos:	ke para siempre Su mersed

Give thanks to the Lord, for He is good:	for His mercy endures forever.
Give thanks to the God of gods:	for His mercy endures forever.
Give thanks to the Lord of lords:	for His mercy endures forever.
Who alone does great wonders:	for His mercy endures forever.
Who with wisdom made the heavens:	for His mercy endures forever.
Who stretched out the earth above the waters:	for His mercy endures forever.
Who made the great lights:	for His mercy endures forever.
The sun to rule by day:	for His mercy endures forever.
The moon and stars to rule by night:	for His mercy endures forever.
Who smote Egypt through their first-born:	for His mercy endures forever.
And liberated Israel from their midst:	for His mercy endures forever.
With a strong hand and an outstretched arm:	for His mercy endures forever.
Who divided the Sea of Reeds into parts:	for His mercy endures forever.
Who made Israel pass through the midst of it:	for His mercy endures forever.
But threw Pharaoh and his host in the Sea of Reeds:	for His mercy endures forever.
Who led His people through the wilderness:	for His mercy endures forever.
Who smote great kings:	for His mercy endures forever.
And slew mighty rulers:	for His mercy endures forever.
Sihon, king of the Emorites:	for His mercy endures forever.
And Og, king of Bashan:	for His mercy endures forever.
And gave their land for an inheritance:	for His mercy endures forever.
As an inheritance for His servant Israel:	for His mercy endures forever.
Who remembered us in our lowliness:	for His mercy endures forever.
And delivered us from our enemies:	for His mercy endures forever.
Who gives food to all creatures:	for His mercy endures forever.
Give thanks to the God of heaven:	for His mercy endures forever.

נְשַׁמַּת כָּל-חַי, תְּבָרַךְ אֶת-שִׁמְךָ יי אֱלֹהֵינוּ. וְרוּחַ
כָּל-בָּשָׂר, תְּפָאֵר וּתְרוּמֵם זְכוֹרְךָ מִלְּכַנּוּ תְּמִיד,
מִן-הָעוֹלָם וְעַד-הָעוֹלָם אֲתָה אֵל. וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין
לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ, פּוֹדֶה וּמַצִּיל וְעוֹנֶה
וּמְרַחֵם, בְּכָל-עֵת צָרָה וְצוּקָה. אֵין לָנוּ מֶלֶךְ עוֹזֵר
וְסוֹמֵךְ אֱלֹא אֲתָה:

אֱלֹהֵי הָרֵאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים, אֱלֹהֵי כָל-בְּרִיּוֹת,
אֲדוֹן כָּל-תּוֹלְדוֹת, הַמְהַלֵּל בְּכָל-הַתְּשׁוּבָחוֹת,
הַמְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד, וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים. וַיֵּי
לֹא-יָנוּם וְלֹא-יִישָׁן, הַמְעוֹרֵר יְשָׁנִים וְהַמְקִיץ
נִרְדָּמִים, מְחַיֶּה מֵתִים וְרוֹפֵא חוֹלִים פּוֹקֵחַ עוֹרִים
וְזוֹקֵף כְּפוּפִים הַמְשִׁיחַ אֱלָמִים, וְהַמְפַּעֵנֵחַ נַעֲלָמִים
(ו) לְךָ לְבָדְךָ אֲנַחְנוּ מוֹדִים.

NISHMAT

Alma de todo bivo bendizerá a Tu nombre Adonai, nuestro Dyo i esprito de toda kriatura. Aformuzigaré i enalteseré Tu membracion nuestro rey de kontino. Dezde siempre i asta siempre Tu Dyo. I afuera de Ti non ay a nos rey rehmién i salvan. Rehmién i eskapán i respondién i apiadán en toda ora de angustia i apreto. Non ay a nos rey ayudán i asufren salvo Tu.

ELOEH ARISHONIM

El Dyo de los primeros i de los prosteros, Dyo de todas kriaturas, Senyor de todos los nasimientos. El alavado en todas las lo-ores, El giyán Su mundo kon mersed, i Sus kriaturas kon piadades. I Adonai de syerto non durme ni adormese. El espertán a durmidos, i El azien despertar adormesidos, abediguán muertos i melezinán enfermos, avien ojos de siegos i aderesán apremidos, El azien avlar mudos i El deskuvrién enkuvyertas, i a Ti solamente mozotros atorgamos.

נְשָׁמָת

The soul of all living shall bless Your Name, O Lord, our God, and the spirit of all flesh shall continually glorify and extol Your remembrance, O our King. From everlasting to everlasting You are God; and beside You we have no king, redeemer, or savior to redeem, deliver, answer, or have mercy on us in all times of trouble and distress; we have no king to aid and support us but You.

אֱלֹהֵי הָרִאשׁוֹנִים

God of the first and last, God of all creation, Lord of all generations, who is extolled with all manner of praise; who guides Your world with tenderness and Your creatures with mercy. The Lord is ever awake, He neither slumbers nor sleeps. He wakes those who sleep, rouses those who slumber; revives the dead, heals the sick, opens the eyes of the blind and raises those who are bowed down. He makes the dumb speak and reveals hidden things; and therefore unto You alone do we give thanks.

וְאֵלֹהֵינוּ מָלֵא שִׁירָה כִּיִּם, וְלִשְׁוֹנָנוּ רָנָה כְּהַמוֹן גִּלְיוֹ, וְשִׁפְתוֹתֵינוּ שִׁבַּח כְּמִרְחֵבֵי רִקְיעַ, וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כְּשֶׁמֶשׁ וְכִיָּרַח, וְיַדֵּינוּ פְּרוֹשׁוֹת כְּנִשְׂרֵי שָׁמַיִם, וְרַגְלֵינוּ קְלוֹת כְּאַיְלוֹת. אֵינן אֲנַחְנוּ מִסְפִּיקִים, לְהוֹדוֹת לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ, וּלְבָרֵךְ אֶת־שִׁמְךָ מִלְּכָנוּ עַל־אַחַת מֵאַלְף אֱלֵפֵי אֲלָפִים וְרוֹב רַבֵּי רַבּוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת, נְסִים וְנִפְלְאוֹת, שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ וְעַם־אַבוֹתֵינוּ. מִלְּפָנִים. מִמְצָרִים גָּאֲלֵתָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ, מִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ, בְּרַעַב זָנַתָּנוּ, וּבִשְׂבַע כָּל־לֵתָנוּ, מִחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ, וּמִדְּבַר מִלְּטָתָנוּ, וּמִחֲלָיִם רָעִים וְנֹאמָנִים וְרַבִּים דִּלִּיתָנוּ: עַד־הֵנָּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ, וְלֹא עֲזָבוּנוּ חֲסִדֶיךָ עַל־כֵּן אֲבָרִים שֶׁפִּלְגַת בָּנוּ, וְרוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁנִּפְחַתָּ בְּאַפֵּינוּ, וְלִשׁוֹן אֲשֶׁר שָׁמַתָּ בְּפִינוּ.

הֵן הֵם יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ וַיִּשְׂבְּחוּ וַיִּפְאָרוּ וַיִּשְׁוֹרְרוּ אֶת שִׁמְךָ מִלְּכָנוּ תָמִיד, כִּי כָל־פֶּה לְךָ יוֹדֵה, וְכָל־לִשׁוֹן לְךָ תִּשְׁבַּח, וְכָל־עֵינַי לְךָ תִּצְפֶּה, וְכָל־בֶּרֶךְ לְךָ תִּכְרַע, וְכָל־קוֹמָה לְפָנֶיךָ תִּשְׁתַּחֲוֶה. וְהִלְבָּבוֹת יִירְאוּךָ, וְהִקְרַב וְהִכְלִיזוֹת יִזְמְרוּ לְשִׁמְךָ. כַּדָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר, כָּל עֲצָמוֹתַי תִּאֲמַרְנָה יְיָ מִי כָמוֹךָ. מִצִּיל עָנִי מִחֲזַק מִמָּנוּ, וְעָנִי וְאַבְיוֹן מִגְּזֵלוֹ:

VE-ÍLU FÍNU

I aunke muestra boka se inche de kantar komo la mar. I muestra lingua de kantar komo ruido, ruido de sus olas, i nuestros lavios komo anchura de los syelos i nuestros ojos arelumbrando komo el sol i la luna. I nuestros pies lijeros komo las siervas. Non mos abastesémos por lo-ar a Ti Adonai nuestro Dyo o de bendizir a Tu nombre nuestro rey. Sovre una de mil i miles de milaryas, i muchidumbre de milaryas, las munchas buenas vezes, milagros i maravias ke izitesh kon nos i kon nuestros padres. De avante, de Ayifto mos rehmites Adonai nuestro Dyo de kaza de siervos mos rehmites. En la ambre mos mantenites, i en la artura mos governates, de la espada mos eskapates, de muertaldad mos salvates, i de enfermedades, malas i munchas, mos abediguates. Asta aki mos ayudaron Tus piadades, i non mos desharon Tus mercedes. Por tanto miembros ke plantates en nos, i esprito de alma ke asoplates en muestra nariz, i lingua ke metites en nuestra boka.

EN EM YODU

Ek eyos lo-arán i bendizerán i alavarán i afermuziguarán, i kantarán a Tu nombre nuestro Dyo de kontino, ke toda boka a Ti lo-ara, i toda alguenga a Ti alavará, I todo ojo a Ti katará, i todo diz a Ti se enkorvará i toda alma a Ti se arodeyará, i toda altura delante de Ti se enkorvará, i todos los korasones de Ti temerán, i las entranyas i los rinyones kantarán a Tu nombre komo la koza ke esta eskrita, todos mis huesos diran "ken komo Ti." Eskapán miskino de fuerte mas ke el, i el prove i el dezeozo de su rovador. Esklamasion de proves Tu sienterás.

וְאֵלֵינוּ פִּינוּ

With our mouth filled with song as the sea is with water, our tongues with exaltation as its waves in their multitude, our lips with praise as the wide heaven; our eyes shining like the sun or the moon; and our hands spread out like the eagles of heaven; and our feet swift as the hind's, we should still be unable to thank You sufficiently, Lord our God, or to bless Your Name, O our King, for even one of the thousands and tens of thousands of bounties, signs, and wonders which You have done for us and for our fathers. From days of yore, from Egypt, Lord our God, You redeemed us and from the house of bondage and released us. In time of famine, You fed us, and in plenty, sustained us. From the sword You rescued us, from pestilence saved us, and from many evil diseases delivered us. Hitherto, Your tender mercies have supported us, and Your loving-kindness has not forsaken us; therefore, the limbs which You have branched out in us, the spirit and souls which You have breathed into our nostrils, and the tongues which You have placed in our mouth.

הֵן הֵם יוֹדוּ

They shall continually give thanks, bless, praise, glorify, and sing Your name, our King; for every mouth shall give thanks to You, every tongue shall praise You, and every eye wait for You. To You every knee shall bend, and all that is lofty shall bow down before You. All hearts shall fear You, and the inner being shall sing praise unto Your name; as it is said: "All my bones shall say: 'O Lord, who is like You, who delivers the poor from he who is stronger than him; the poor and needy from he who robs him!'"

שׁוֹעֵת עֲנִיִּים אַתָּה תִּשְׁמַע, צַעֲקַת הַדָּל תִּקְשִׁיב וְתוֹשִׁיעַ.
 וְכָתוּב, רַנְנוּ צְדִיקִים בְּיְי, לִישָׁרִים נְאוּה תִּהְלֶה.

בְּפִי	יִשָּׁרִים	תִּתֶּר וּמָם.
וּבְשִׁפְתַי	צְדִיקִים	תִּתֶּר בְּרָךְ.
וּבְלִשׁוֹן	חֲסִידִים	תִּתֶּר קַדְשׁ.
וּבְקֶרֶב	קְדוֹשִׁים	תִּתֶּר הַלֵּל:

בְּמִקְהֵלוֹת רַבּוֹת עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל, שָׁכַן חוֹבֵת
 כָּל-הַיְצוּרִים לְפָנֶיךָ, יְי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, לְהוֹדוֹת
 לְהִלֵּל לְשַׁבַּח לְפָאֵר לְרוֹמַם לְהַדָּר וּלְנִצְחַת, עַל-כָּל-דְּבָרֵי
 שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן-יִשִׁי, עִבְדְּךָ מְשִׁיחְךָ:

וּבִכְן, יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מְלָכְנוּ, הָאֵל הַמְּלִיךְ הַגָּדוֹל
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ. כִּי לָךְ נְאֻה, יְי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד: שִׁיר וּשְׁבַחְהָ, הִלֵּל וְזַמְרָה, עִז
 וּמְמִשְׁלָה, נִצְחַת, גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה, תִּהְלֶה וְתִפְאֶרֶת, קְדוּשָׁה
 וּמְלָכוּת. בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשְׁמֶךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ
 וּמְעוֹלָם וָעֶד-עוֹלָם אַתָּה אֵל.

SHAV-AT ANIYIM שְׁוַעַת עֲנִיִּים

Esklamasion del prove eskucharás i salvarás. Komo está escrito "kontad djustos en Adonai, a los derecheros konviene lo-ores."

You hear the cry of the afflicted and hearken to the outcry of the poor and save them. And it is written: "Rejoice in the Lord, you righteous, for praise becomes the upright."

BEFI YESHARIM

Kon boka de derecheros, seras enaltesido, i kon lavios de djustos, seras bendicho, i kon aluengua de buenos, seras santefikado, i en entranya de santos, seresh alavado.

בְּפִי יְשָׁרִים

By the mouth of the upright shall You be extolled, blessed by the lips of the righteous, sanctified by the tongue of the pious, and in the midst of the holy ones shall You be praised.

BEMIKALOT

I en kompanya de milaryas de Tu puevlo Kaza de Yisrael, ke ansi es la ovligasion de todos los kriados delante de Ti Adonai nuestro Dyo i Dyo de nuestros padres, para lo-ar, para alavar, por enalteser, por afermuziguar i por alsar, por onrar i por venser sovre todas las palavras de kantikas i alavaciones de David ijo de Yishay Tu siervo i Tu untado.

בְּמִקְהֵלוֹת

In the assemblies of the myriads of Your people, the house of Israel; for such is the duty of all creatures towards You, O Lord, our God and the God of our fathers, to render thanks, to praise, extol, glorify, exalt and give You glory and victory, even beyond all the words of song and praise of Your servant David, son of Jesse, Your anointed.

UVHEN YISHTABAḤ

I ansi seya alavado Tu nombre para siempre nuestro rey, El Dyo el Rey el grande i el santo en los syelos i en la tierra, ke a Ti konviene Adonai Dyo i Dyo de nuestros padres para siempre i siempre, kantes i alavaciones, lo-ores i kantes, fortaleza i podestaniya, vensidura grande i baraganiya i alavasion i ermozura, santedad i reynado, bendisiones i lo-ores a Su nombre el grande i el santo, dezde siempre i asta siempre Tu Dyo.

וּבְכֵן יִשְׁתַּבַּח

And thus, praised for ever be Your Name, O our King, great holy and sovereign God, in heaven and upon earth; for to You, Lord our God and God of our fathers, belong for evermore song and praise, hymn and psalm, strength and dominion, victory, greatness and might, adoration and glory, holiness and majesty, blessings and thanksgivings to Your great and holy Name: for from eternity to eternity You are God.

יְהִלְלוּךָ יי אֱלֹהֵינוּ כָּל-מַעֲשֶׂיךָ, וְחִסְדֵיךָ וְצַדִּיקִים עוֹשֵׂי
רְצוֹנְךָ, וְעַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כָּלֵם בְּרָנָה יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ
וַיִּשְׂבְּחוּ וַיִּפְאָרוּ אֶת-שֵׁם כְּבוֹדְךָ. כִּי לָךְ טוֹב לְהוֹדוֹת
וּלְשַׁמֵּךְ נָעִים לְזַמֵּר, וּמַעֲוֹלָם וְעַד עוֹלָם אֶתָּה אֵל. בְּרוּךְ
אַתָּה יי, מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתְּשׁוּבָחוֹת, אָמֵן.

שותים כוס רביעי ומברכים ברכה אחרונה

בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עַל-הַגֶּפֶן וְעַל-פְּרֵי
הַגֶּפֶן. וְעַל-תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה, וְעַל-אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה
וְרַחֲבָה, שְׂרָצִית וְהִנְחַלְתָּ לְאֲבוֹתֵינוּ, לֶאֱכֹל מִפְּרֵיהָ
וּלְשַׂבֹּעַ מִטוֹבָה. רַחֵם יי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְעַל-יִשְׂרָאֵל
עַמְּךָ, וְעַל-יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ, וְעַל-הַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ,
וְעַל-מִזְבְּחֶךָ וְעַל-הַיְכָלְךָ. וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ
בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ, וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ, וְשִׁמְחֵנוּ בְּבִנְיָנָהּ
(בשבת וּנְחַמְנוּ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה.) וְשִׁמְחֵנוּ בְּיוֹם
חַג-הַמִּצּוֹת הַזֶּה. וּנְבָרְכֶךָ עָלֶיךָ בְּקוֹדֶשֶׁהּ וּבִטְהָרָה כִּי
אַתָּה טוֹב וּמְטִיב לְכָל, וְנוֹדֵה לָךְ עַל-הָאָרֶץ וְעַל-פְּרֵי
הַגֶּפֶן. בְּרוּךְ אַתָּה יי, עַל הָאָרֶץ וְעַל-פְּרֵי הַגֶּפֶן:

נְרֻצָּה

YE-ALELUHA יהללה

Te alavarán Adonai nuestro Dyo todas Tus echas. I Tus buenos i Tus djustos azientes Tu voluntad. I Tu puevlo Kaza de Yisrael todos eyos kon kantar lo-arán i bendizerán i alavarán, i afermuziguarán a nombre de Tu onra, lo-or i ermozura a memoria de Tu reyno. Ke a Ti bueno por lo-ar, i a Tu nombre ermozo por salmear, i de siempre i asta siempre Tu Dyo. Bendicho Tu Adonai, rey alavado kon alavasyones. Amen.

All your works, O Lord our God, shall praise You; Your pious servants, the righteous who do Your will and Your people, the house of Israel, shall together, with joyful song, give thanks, bless, praise, and exalt Your glorious Name: for it is good to give thanks to You and pleasant to sing praise to Your Name, for You are God from everlasting to everlasting. Blessed are You, O Lord, King extolled with praises.

I beberán kada uno su vaso areskovdado

And each shall drink the (fourth and last) glass of wine while leaning to the left.

ברוך Barukh ata Adonai, Eloenu Melekh Aolam, al agefen ve-al peri agefen ve-al tenuvat asadeh ve-al erets hemda tova urhava, sheratsita ve-inhalta la-avotenu, le-ehol mipirya velisboa mituva. **Rahem Adonai Eloenu ve-al Yisrael amakh, ve-al Yerushalayim irakh, ve-al ar Tsiyon mishkan kevodakh, ve-al mizbehakh ve-al ehalakh. Uvne Yerushalayim ir akodesh bimera veyamenu, ve-aalenu letoha vesamehenu bevinyana (on Shabbat venahamenu beyom aShabbat azeh) vesamehenu beyom Hag Amatsot azeh. Unvareheha ale-a bikdusha uvta-ora ki ata tov umetiv lakol, venodeh leha al a-arets ve-al peri agefen. Barukh ata Adonai, al a-arets ve-al peri agefen.**

NIRTZA נרצה

Sea akseptado.

May it (the seder we have just gone through) be accepted.

I no puede ni komer ni beber salvo agua o kaveh asta la manyana.

And we cannot eat nor drink except for water or coffee until morning.

חַד גְּדִיָּא

חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא
דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרֵּי זַוְיָא, חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא.

וְאַתָּא שׁוֹנְרָא, וְאַכְלָה לְגְּדִיָּא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרֵּי זַוְיָא, חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא.

וְאַתָּא כְּלָבָא, וְנִשְׁךְ לְשׁוֹנְרָא, דְּאַכְלָה לְגְּדִיָּא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרֵּי זַוְיָא, חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא.

וְאַתָּא חוּטְרָא, וְהִכָּה לְכְּלָבָא, דְּנִשְׁךְ לְשׁוֹנְרָא, דְּאַכְלָה לְגְּדִיָּא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרֵּי זַוְיָא, חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא.

וְאַתָּא נוֹרָא, וְשֶׁרֶף לְחוּטְרָא, דְּהִכָּה לְכְּלָבָא, דְּנִשְׁךְ לְשׁוֹנְרָא, דְּאַכְלָה לְגְּדִיָּא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרֵּי זַוְיָא, חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא.

וְאַתָּא מֵיָא, וְכִבְהָ לְנוֹרָא, דְּשֶׁרֶף לְחוּטְרָא, דְּהִכָּה לְכְּלָבָא, דְּנִשְׁךְ לְשׁוֹנְרָא, דְּאַכְלָה לְגְּדִיָּא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרֵּי זַוְיָא, חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא.

וְאַתָּא תוֹרָא, וְשִׁתָּא לְמֵיָא, דְּכִבְהָ לְנוֹרָא, דְּשֶׁרֶף לְחוּטְרָא, דְּהִכָּה לְכְּלָבָא, דְּנִשְׁךְ לְשׁוֹנְרָא, דְּאַכְלָה לְגְּדִיָּא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרֵּי זַוְיָא, חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא.

וְאַתָּא הַשׁוּחַט, וְשַׁחַט לְתוֹרָא, דְּשִׁתָּא לְמֵיָא, דְּכִבְהָ לְנוֹרָא, דְּשֶׁרֶף לְחוּטְרָא, דְּהִכָּה לְכְּלָבָא, דְּנִשְׁךְ לְשׁוֹנְרָא, דְּאַכְלָה לְגְּדִיָּא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרֵּי זַוְיָא, חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא.

וְאַתָּא מְלֵאךְ הַמּוֹת, וְשַׁחַט לְשׁוּחַט, דְּשַׁחַט לְתוֹרָא, דְּשִׁתָּא לְמֵיָא, דְּכִבְהָ לְנוֹרָא, דְּשֶׁרֶף לְחוּטְרָא, דְּהִכָּה לְכְּלָבָא, דְּנִשְׁךְ לְשׁוֹנְרָא, דְּאַכְלָה לְגְּדִיָּא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרֵּי זַוְיָא, חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא.

וְאַתָּא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְשַׁחַט לְמְלֵאךְ הַמּוֹת, דְּשַׁחַט לְתוֹרָא, דְּשִׁתָּא לְמֵיָא, דְּכִבְהָ לְנוֹרָא, דְּשֶׁרֶף לְחוּטְרָא, דְּהִכָּה לְכְּלָבָא, דְּנִשְׁךְ לְשׁוֹנְרָא, דְּאַכְלָה לְגְּדִיָּא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרֵּי זַוְיָא, חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא.

HAD GADYA One Kid **הַדְּגָדְיָא**

Had Gadya, Had Gadya, Dezabeen Aba Bitreh Zuzeh

**Un kavretiko ke me lo merkó mi padre
por dos levanim, por dos levanim.**

**I vino el gato, i se komyó a el kavretiko, ke me lo merkó mi padre
por dos levanim, por dos levanim.**

**I vino el perro, i modrió a el gato, ke se komyó a el kavretiko, ke me lo
merkó mi padre por dos levanim, por dos levanim.**

**I vino la vara, i aharvó a el perro, ke modrió a el gato, ke se komyó a el
kavretiko, ke me lo merkó mi padre por dos levanim, por dos levanim.**

**I vino el fuego, i kemó a la vara, ke aharvó a el perro, ke modrió a el gato, ke
se komyó a el kavretiko, ke me lo merkó mi padre
por dos levanim, por dos levanim.**

**I vino la agua, i amató a el fuego, ke kemó a la vara ke aharvó a el perro, ke
modrió a el gato, ke se komyó a el kavretiko, ke me lo merkó mi
padre por dos levanim, por dos levanim.**

**I vino el buey, i se bevió a la agua, ke amató a el fuego, ke kemó a la vara, ke
aharvó a el perro, ke modrió a el gato, ke se komyó a el kavretiko, ke me lo
merkó mi padre por dos levanim, por dos levanim.**

**I vino el shohet, i degoyó a el buey, ke se bevió a la agua, ke amató a el fuego,
ke kemó a la vara, ke aharvó a el perro, ke modrió a el gato, ke se komyó a el
kavretiko, ke me lo merkó mi padre por dos levanim, por dos levanim.**

**I vino el Malakh Amavet, i degoyó al shohet, ke degoyó a el buey, ke se bevió
a la agua, ke amató a el fuego, ke kemó a la vara, ke aharvó a el perro, ke
modrió a el gato, ke se komyó a el kavretiko, ke me lo merkó mi padre
por dos levanim, por dos levanim.**

**I vino el Santo Bendicho El, i degoyó al Malakh Amavet, ke degoyó al
shohet, ke degoyó a el buey, ke se bevió a la agua, ke amató a el fuego, ke
kemó a la vara, ke aharvó a el perro, ke modrió a el gato, ke se komyó a el
kavretiko, ke me lo merkó mi padre por dos levanim, por dos levanim.**

Had Gadya, Had Gadya, Dezabeen Aba Bitreh Zuzeh

כִּי לֹא נֶאֱמַר, כִּי לֹא יֵאָמֵר.

אָדִיר בְּמְלוּכָה, בְּחֹר כְּהֻלָּה, גְּדוּדָיו יֹאמְרוּ לוֹ:
לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לֵךְ, לֵךְ אַף לֵךְ, לֵךְ יֵי הַמַּמְלָכָה.
כִּי לֹא נֶאֱמַר, כִּי לֹא יֵאָמֵר.

דָּגוּל בְּמְלוּכָה, הָדוּר כְּהֻלָּה, וְתִיקֵיו יֹאמְרוּ לוֹ:
לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לֵךְ, לֵךְ אַף לֵךְ, לֵךְ יֵי הַמַּמְלָכָה.
כִּי לֹא נֶאֱמַר, כִּי לֹא יֵאָמֵר.

זַכָּאי בְּמְלוּכָה, חֲסִין כְּהֻלָּה, טַפְסָרָיו יֹאמְרוּ לוֹ:
לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לֵךְ, לֵךְ אַף לֵךְ, לֵךְ יֵי הַמַּמְלָכָה.
כִּי לֹא נֶאֱמַר, כִּי לֹא יֵאָמֵר.

יָחִיד בְּמְלוּכָה, כְּבִיר כְּהֻלָּה, לְמוֹדָיו יֹאמְרוּ לוֹ:
לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לֵךְ, לֵךְ אַף לֵךְ, לֵךְ יֵי הַמַּמְלָכָה.
כִּי לֹא נֶאֱמַר, כִּי לֹא יֵאָמֵר.

מוֹשֵׁל בְּמְלוּכָה, נוֹרָא כְּהֻלָּה, סְבִיבָיו יֹאמְרוּ לוֹ:
לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לֵךְ, לֵךְ אַף לֵךְ, לֵךְ יֵי הַמַּמְלָכָה.
כִּי לֹא נֶאֱמַר, כִּי לֹא יֵאָמֵר.

עָנִיו בְּמְלוּכָה, פּוֹדֵה כְּהֻלָּה, צַדִּיקָיו יֹאמְרוּ לוֹ:
לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לֵךְ, לֵךְ אַף לֵךְ, לֵךְ יֵי הַמַּמְלָכָה.
כִּי לֹא נֶאֱמַר, כִּי לֹא יֵאָמֵר.

קָדוֹשׁ בְּמְלוּכָה, רַחוּם כְּהֻלָּה, שְׂנֵאָנָיו יֹאמְרוּ לוֹ:
לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לֵךְ, לֵךְ אַף לֵךְ, לֵךְ יֵי הַמַּמְלָכָה.
כִּי לֹא נֶאֱמַר, כִּי לֹא יֵאָמֵר.

תִּקְיָף בְּמְלוּכָה, תּוֹמֵךְ כְּהֻלָּה, תְּמִימָיו יֹאמְרוּ לוֹ:
לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לֵךְ, לֵךְ אַף לֵךְ, לֵךְ יֵי הַמַּמְלָכָה.
כִּי לֹא נֶאֱמַר, כִּי לֹא יֵאָמֵר.

**Adir bimluha, bahur ka-a-laha, gedu-dav yomru lo
Leha ulha, leha ki leha, leha af leha, Leha Adonai amamlaha
Ki lo na-eh, ki lo ya-eh, Ki lo na-eh, ki lo ya-eh**

**Dagul bimluha, adur ka-a-laha, vaticav yomru lo
Leha ulha, leha ki leha, leha af leha, Leha Adonai amamlaha
Ki lo na-eh, ki lo ya-eh, Ki lo na-eh, ki lo ya-eh**

**Zakai bimluha, hasin ka-a-laha yomru lo
Leha ulha, leha ki leha, leha af leha, Leha Adonai amamlaha
Ki lo na-eh, ki lo ya-eh, Ki lo na-eh, ki lo ya-eh**

**Yahid bimluha kabir ka-a-laha tafserav yomru lo
Leha ulha, leha ki leha, leha af leha, Leha Adonai amamlaha
Ki lo na-eh, ki lo ya-eh, Ki lo na-eh, ki lo ya-eh**

**Moshel bimluha nora ka-a-laha sevivav yomru lo
Leha ulha, leha ki leha, leha af leha, Leha Adonai amamlaha
Ki lo na-eh, ki lo ya-eh, Ki lo na-eh, ki lo ya-eh**

**Anav bimluha podeh ka-a-laha tsadikav yomru lo
Leha ulha, leha ki leha, leha af leha, Leha Adonai amamlaha
Ki lo na-eh, ki lo ya-eh, Ki lo na-eh, ki lo ya-eh**

**Kadosh bimluha rahum ka-a-laha shinanav yomru lo
Leha ulha, leha ki leha, leha af leha, Leha Adonai amamlaha
Ki lo na-eh, ki lo ya-eh, Ki lo na-eh, ki lo ya-eh**

**Takif bimluha tomekh ka-a-laha temimav yomru lo
Leha ulha, leha ki leha, leha af leha, Leha Adonai amamlaha
Ki lo na-eh, ki lo ya-eh, Ki lo na-eh, ki lo ya-eh**

אַחַד מִי יוֹדֵעַ?

אַחַד מִי יוֹדֵעַ? אַחַד אֲנִי יוֹדֵעַ: אַחַד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

שְׁנַיִם מִי יוֹדֵעַ? שְׁנַיִם אֲנִי יוֹדֵעַ: שְׁנַיִם לְחוֹת הַבְּרִית, אַחַד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

שְׁלֹשָׁה מִי יוֹדֵעַ? שְׁלֹשָׁה אֲנִי יוֹדֵעַ: שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנַיִם לְחוֹת הַבְּרִית, אַחַד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

אַרְבַּע מִי יוֹדֵעַ? אַרְבַּע אֲנִי יוֹדֵעַ: אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנַיִם לְחוֹת הַבְּרִית, אַחַד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

חֲמִשָּׁה מִי יוֹדֵעַ? חֲמִשָּׁה אֲנִי יוֹדֵעַ: חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנַיִם לְחוֹת הַבְּרִית, אַחַד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

שֵׁשׁ מִי יוֹדֵעַ? שֵׁשׁ אֲנִי יוֹדֵעַ: שֵׁשׁ סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנַיִם לְחוֹת הַבְּרִית, אַחַד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

שִׁבְעָה מִי יוֹדֵעַ? שִׁבְעָה אֲנִי יוֹדֵעַ: שִׁבְעָה יְמֵי שִׁבְתָּא, שֵׁשׁ סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנַיִם לְחוֹת הַבְּרִית, אַחַד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

שְׁמוֹנָה מִי יוֹדֵעַ? שְׁמוֹנָה אֲנִי יוֹדֵעַ: שְׁמוֹנָה יְמֵי מִלָּה, שִׁבְעָה יְמֵי שִׁבְתָּא, שֵׁשׁ סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנַיִם לְחוֹת הַבְּרִית, אַחַד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

תְּשַׁעָה מִי יוֹדֵעַ? תְּשַׁעָה אֲנִי יוֹדֵעַ: תְּשַׁעָה יְרַחֵי לְדָה, שְׁמוֹנָה יְמֵי מִלָּה, שִׁבְעָה יְמֵי שִׁבְתָּא, שֵׁשׁ סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנַיִם לְחוֹת הַבְּרִית, אַחַד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

Ken Supiense (Who Knows One?) אָהָד מִי יוֹדֵעַ?

Turkish Custom

**Ken supiense i entendiense alavar al Dyo kre-ense. Kualo es el Uno?
Uno es El Kriador, Barukh u uvarukh shemo.**

**Ken supiense i entendiense alavar al Dyo kre-ense. Kualo son los dos?
Dos Moshe i A-aron, Uno es El Kriador, Barukh u uvarukh shemo.**

**Ken supiense i entendiense alavar al Dyo kre-ense. Kualo son los tres?
Tres nuestros padres son, dos Moshe i A-aron, Uno es El Kriador,
Barukh u uvarukh shemo.**

**Ken supiense i entendiense alavar al Dyo kre-ense. Kualo son los quatro?
Kuatro madres de Yisrael, tres nuestros padres son, dos Moshe i A-aron,
Uno es El Kriador, Barukh u uvarukh shemo.**

**Ken supiense i entendiense alavar al Dyo kre-ense. Kualo son los sinko?
sinko libros de la Ley, quatro madres de Yisrael, tres nuestros padres son,
dos Moshe i A-aron, Uno es El Kriador, Barukh u uvarukh shemo.**

**Ken supiense i entendiense alavar al Dyo kre-ense. Kualo son los sesh?
Sesh libros de la Mishna, sinko libros de la Ley, quatro madres de Yisrael,
tres nuestros padres son, dos Moshe i A-aron, Uno es El Kriador,
Barukh u uvarukh shemo.**

**Ken supiense i entendiense alavar al Dyo kre-ense. Kualo son los siete?
Siete dias de la semana, sesh libros de la Mishna, sinko libros de la Ley,
kuatro madres de Yisrael, tres nuestros padres son, dos Moshe i A-aron,
Uno es El Kriador, Barukh u uvarukh shemo.**

**Ken supiense i entendiense alavar al Dyo kre-ense. Kualo son los ocho?
Ocho dias de la Milah, siete dias de la semana, sesh libros de la Mishna,
sinko libros de la Ley, quatro madres de Yisrael, tres nuestros padres son,
dos Moshe i A-aron, Uno es El Kriador, Barukh u uvarukh shemo.**

**Ken supiense i entendiense alavar al Dyo kre-ense. Kualo son los nueve?
Nueve mezes de la prenyada, ocho dias de la Milah, siete dias de la semana,
sesh libros de la Mishna, sinko libros de la Ley, quatro madres de Yisrael,
tres nuestros padres son, dos Moshe i A-aron, Uno es El Kriador,
Barukh u uvarukh shemo.**

עֲשֶׂה מִי יוֹדֵעַ? עֲשֶׂה אֲנִי יוֹדֵעַ: עֲשֶׂה דְּבָרִיא, תִּשְׁעָה יֶרְחֵי לְדָה, שְׂמוֹנָה יָמֵי מִלָּה, שְׁבַעַה יָמֵי שְׁבַתָּא, שְׁשָׁה סְדָרֵי מְשָׁנָה, חֲמִשָּׁה חוֹמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנַי לַחֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמַיִם וּבְאָרֶץ.

אֶחָד עֲשֶׂה מִי יוֹדֵעַ? אֶחָד עֲשֶׂה אֲנִי יוֹדֵעַ: אֶחָד עֲשֶׂה כּוֹכְבֵיָא, עֲשֶׂה דְּבָרִיא, תִּשְׁעָה יֶרְחֵי לְדָה, שְׂמוֹנָה יָמֵי מִלָּה, שְׁבַעַה יָמֵי שְׁבַתָּא, שְׁשָׁה סְדָרֵי מְשָׁנָה, חֲמִשָּׁה חוֹמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנַי לַחֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמַיִם וּבְאָרֶץ.

שְׁנַיִם עֲשֶׂה מִי יוֹדֵעַ? שְׁנַיִם עֲשֶׂה אֲנִי יוֹדֵעַ: שְׁנַיִם עֲשֶׂה שְׁבַטֵיָא, אֶחָד עֲשֶׂה כּוֹכְבֵיָא, עֲשֶׂה דְּבָרִיא, תִּשְׁעָה יֶרְחֵי לְדָה, שְׂמוֹנָה יָמֵי מִלָּה, שְׁבַעַה יָמֵי שְׁבַתָּא, שְׁשָׁה סְדָרֵי מְשָׁנָה, חֲמִשָּׁה חוֹמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנַי לַחֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמַיִם וּבְאָרֶץ.

שְׁלֹשָׁה עֲשֶׂה מִי יוֹדֵעַ? שְׁלֹשָׁה עֲשֶׂה אֲנִי יוֹדֵעַ: שְׁלֹשָׁה עֲשֶׂה מְדֵיָא, שְׁנַיִם עֲשֶׂה שְׁבַטֵיָא, אֶחָד עֲשֶׂה כּוֹכְבֵיָא, עֲשֶׂה דְּבָרִיא, תִּשְׁעָה יֶרְחֵי לְדָה, שְׂמוֹנָה יָמֵי מִלָּה, שְׁבַעַה יָמֵי שְׁבַתָּא, שְׁשָׁה סְדָרֵי מְשָׁנָה, חֲמִשָּׁה חוֹמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנַי לַחֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמַיִם וּבְאָרֶץ.

לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַיִם

**Ken supiense i entendiense alavar al Dyo kre-ense. Kualo son los diez?
Diez mandamientos de la Ley, mueve mezes de la prenyada, ocho dias de
la Milah, siete dias de la semana, sesh livros de la Mishna, sinko livros
de la Ley, kuatro madres de Yisrael, tres muestros padres son, dos Moshe i
A-aron, Uno es El Kriador, Barukh u uvarukh shemo.**

**Ken supiense i entendiense alavar al Dyo kre-ense. Kualo son los onze?
Onze ermanos sin Yoseph, diez mandamientos de la Ley, mueve mezes
de la prenyada, ocho dias de la Milah, siete dias de la semana, sesh livros
de la Mishna, sinko livros de la Ley, kuatro madres de Yisrael,
tres muestros padres son, dos Moshe i A-aron, Uno es El Kriador,
Barukh u uvarukh shemo.**

**Ken supiense i entendiense alavar al Dyo kre-ense. Kualo son los doje?
Doje ermanos kon Yoseph, onze ermanos sin Yoseph, diez mandamientos
de la Ley, mueve mezes de la prenyada, ocho dias de la Milah, siete dias de
la semana, sesh livros de la Mishna, sinko livros de la Ley, kuatro madres
de Yisrael, tres muestros padres son, dos Moshe i A-aron, Uno es El
Kriador,
Barukh u uvarukh shemo.**

**Ken supiense i entendiense alavar al Dyo kre-ense. Kualo son los treje?
Treje son los Ikarim, doje ermanos kon Yoseph, onze ermanos sin Yoseph,
diez mandamientos de la Ley, mueve mezes de la prenyada, ocho dias de la
Milah, siete dias de la semana, sesh livros de la Mishna, sinko livros de la
Ley, kuatro madres de Yisrael, tres muestros padres son, dos Moshe i
A-aron,
Uno es El Kriador. Barukh u uvarukh shemo.**

לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַיִם
Next Year in Jerusalem

Ken Supiense (Who Knows One?)

Rhodes Custom

**Ken supiense i entendiense alavar al Dyo merese. Kualo es el Uno?
Uno es El Kriador, Barukh u uvarukh shemo.**

Eloenu shebashamayim, nos iremos a Yerushalayim, kon la karavana grande. Kualo son los dos?

Dos Moshe i A-aron, Uno es El Kriador, Barukh u uvarukh shemo.

Ken supiense i entendiense alavar al Dyo merese. Kualo son los tres?

**Tres nuestros padres son, Avraam, Yitshak i Yaakov, dos Moshe i A-aron,
Uno es El Kriador, Barukh u uvarukh shemo.**

Eloenu shebashamayim, nos iremos a Yerushalayim, kon la karavana grande. Kualo son los quatro?

Kuatro madres de Yisrael, Sara, Rivka, Lea, Rahel, tres nuestros padres son, dos Moshe i A-aron,

Uno es El Kriador, Barukh u uvarukh shemo.

Ken supiense i entendiense alavar al Dyo merese. Kualo son los sinko?

sinko livros de la Ley, quatro madres de Yisrael, tres nuestros padres son, dos Moshe i A-aron, Uno es El Kriador,

Barukh u uvarukh shemo.

Eloenu shebashamayim, nos iremos a Yerushalayim, kon la karavana grande. Kualo son los sesh?

Sesh livros de la Mishna, sinko livros de la Ley, quatro madres de Yisrael, tres nuestros padres son, dos Moshe i A-aron, Uno es El Kriador,

Barukh u uvarukh shemo.

Ken supiense i entendiense alavar al Dyo merese. Kualo son los siete?

Siete dias de la semana, sesh livros de la Mishna, sinko livros de la Ley, quatro madres de Yisrael, tres nuestros padres son, dos Moshe i A-aron,

Uno es El Kriador,

Barukh u uvarukh shemo.

Eloenu shebashamayim, nos iremos a Yerushalayim, kon la karavana grande. Kualo son los ocho?

Ocho dias de la Milah, siete dias de la semana, sesh livros de la Mishna, sinko livros de la Ley, quatro madres de Yisrael, tres nuestros padres son,

dos Moshe i A-aron, Uno es El Kriador,

Barukh u uvarukh shemo.

**Ken supiense i entendiense alavar al Dyo merese. Kualo son los nueve?
Nueve mezes de la prenyada, ocho dias de la Milah, siete dias de la semana,
sesh livros de la Mishna, sinko livros de la Ley, kuarto madres de Yisrael,
tres muestros padres son, dos Moshe i A-aron, Uno es El Kriador,
Barukh u uvarukh shemo.**

**Eloenu shebashamayim, nos iremos a Yerushalayim, kon la karavana
grande. Kualo son los diez?**

**Diez komandamientos de la Ley, nueve mezes de la prenyada, ocho dias de
la Milah, sietedias de la semana, sesh livros de la Mishna, sinko livros de la
Ley, kuarto madres de Yisrael, tres muestros padres son, dos Moshe i
A-aron, Uno es El Kriador,
Barukh u uvarukh shemo.**

Ken supiense i entendiense alavar al Dyo merese. Kualo son los onze?

**Onze ermanos sin Yoseph, diez komandamientos de la Ley, nueve mezes de
la prenyada, ocho dias de la Milah, siete dias de la semana, sesh livros de la
Mishna, sinko livros de la Ley, kuarto madres de Yisrael, tres muestros
padres son, dos Moshe i A-aron, Uno es El Kriador,
Barukh u uvarukh shemo.**

**Eloenu shebashamayim, nos iremos a Yerushalayim, kon la karavana
grande. Kualo son los doze?**

**Doze tribos de Yisrael, onze ermanos sin Yoseph, diez komandamientos de la
Ley, nueve mezes de la prenyada, ocho dias de la Milah, siete dias de la
semana, sesh livros de la Mishna, sinko livros de la Ley, kuarto madres de
Yisrael, tres muestros padres son, dos Moshe i A-aron, Uno es El Kriador,
Barukh u uvarukh shemo.**

Ken supiense i entendiense alavar al Dyo merese.

Kualo son los treje?

**Treje son los Ikarim, doze tribos de Yisrael, onze ermanos sin Yoseph, diez
komandamientos de la Ley, nueve mezes de la prenyada, ocho dias de la
Milah, siete dias de la semana, sesh livros de la Mishna, sinko livros de la
Ley, kuarto madres de Yisrael, Sara, Rivka, Lea, Rahel, tres muestros
padres son, Avraam, Yitshak I Yaakov, dos Moshe i A-aron, Uno es El
Kriador.**

Barukh u uvarukh shemo.

Glossary of some Ladino words found in the Agada that are not often used:

abediguar	to revive
abrigar	to protect, dress well
aderesan	to tell, address
adoloryan	they gave pain
adovar	to fix
adoves	fixing materials
afeytar	to make beautiful
afeytes	beautiful things
afermuziguar	to beautify
afikomin (h)	dessert
afilu (h)	even though
afreir	to make suffer
afri-ision	affliction, suffering
akonantó	anticipated
alforía	freedom
alsar	to raise
angustiadores	those who give you anguish
ansí	so, thus
apiadó	he pitied
apresurar	to hasten
apréto	a bad situation
ará	will do (form of the verb <i>azer</i> (to do))
ára	altar
areskovdados	reclining
aresimyento	something that grows
arodear	to go around
artura	fullness
asaventar	to be wise
asenyalados	assigned
asienda	a place where one sits
asetensió	he sentenced
atadores	ties
atamarales de umo	pillars of smoke
atemar	to get rid of, kill
atorgamos	we agree
ayegar	to reach, arrive
Ayifto	Egypt
baraganiya	strength
barro	clay

barvez	goat (male)
braso tendido	outstretched arm
darshar	to give a speech
de syerto	for sure, certainly
delitos	sins
demudada	strange, different, changed
denunsyar	to announce, tell, make known
depedrer	to lose
derecheros	right ones
desolaron	left alone, deserted
detadrarse	to be late
desterados	uncovered
dezeozo	one who desires
dezde	since
dicho	said
dizyerto	desert
djuisyos	judgements
djustisya	justice
djuzgan	they judge
doladizos	entourage
dureza	hardship
ek	behold, so
enaltesar	to raise
enfe-uzyar	to have confidence
enfinkarse	to stick in
enforteser	to strengthen
enkavesyó	he became a head (leader)
enkastelyaduras	fortresses
enkomendansa	commandment
enkorvar	to bow down
enpushamyento	a push
enshalshar	to praise
entinyerán	they shall dip
entrányas	entrails, stomach
entregar	to surrender, hand over
enveluntar	to wish to do
enyadera	to add
eredar	to inherit
ermoesyó	it grew, blossomed
ermoyo	growing grass
ermoyo del kampo	growth of the field

esklareser	to shine
eskuchar	to listen, pay attention
eskuentra	against, toward
eskuridad	darkness
espada dezvaynada	drawn sword
espartimyentos	separations
fe-uzya	faith
ferida de mayores	plague of the first-born
feridas	plagues
feridos	smitten
feriré	I will wound
firmamyento	covenant
folor	wrath, rage
fonsado	soldiers
foros	free
fortaleza	strength
fruchiguaron	they multiplied
fueros	laws without explanation
fuesa	grave
ganansya	profit
gemidos	moans
giyan	guide
guadran	they keep
gualadronar	to reward, deal mercifully
hova (h)	duty, obligation
íra	wrath
kafró en el ikar	he rejected the essence
kavza	it causes
kevrantado	afflicted
kisás	perhaps
komo eskuentra	just like
konpuestos	fixed
korban (h)	sacrifice
kortijos	courtyards
krushir los dyentes	to grind ones teeth
kuatropea	four-legged animal
ladinador	translator
langosta	locust
lazeryas	sufferings, misery
levdo o sesenya	leavened or unleavened
lijeros	light (not heavy)

lo-ar	to praise
machos	males
magna	manna
malakh	angel
mampáro	one who is saved
manyera	barren woman
matzot shemurot (h)	guarded matzas
mayorales	taskmasters
megos	magicians
membres	you should mention
mersed	mercy
mestura	swarm of insects
mientres	meanwhile
militaryas	tens of thousands
morada	dwelling
muchedumbre	a lot
muchiguaron	they multiplied
muertaldad	death
muladares	dung hills
nevuah (h)	prophecy
ólas	waves
olgasas	resting places
opremidos	oppressed ones
ovejas	sheep
ovras	works
páran	they appear
pared	wall
paskue	share paschal meal
pechas	taxes
pedrisko	hail
pelegrino	stranger
peleya	battle, fight
penya	big rock
peskuzar	to examine
pilago	lake
plazos	feasts
plenizmo	simple
poder fuerte	awesome power
podestaniya	to rule over
ponerse	to put oneself in
preva	proof

prometa	promise
puestos	placed
pyedregal	rock
ranas	frogs
rehmien	redeems, saves
rinyones	kidneys
rogativas	pleas
rovador	robber
sakar manjares	finish eating
sakava, kitava	took out
salidura	coming out, exodus
salmear	to burn incense
salvo	except, save
sanya	anger, wrath, ire
saraf (h)	angel
sarna	leprosy
sesenya	unleavened bread
shaliakh (h)	messenger
sharifes	princes
shehina (h)	divine presence
sirpyeron	they multiplied like serpents
sivdades enkastelyadas	walled cities, fortresses
sojeftos	subjects (slaves)
soltar	to let go
sovre	on top of, regarding
syervos	slaves
suspirar	to sigh
tajar	to do away with
talmidim (h)	pupils
temyeron	they trembled, feared
temoridad	fear
tinyefla	bitter end
trastornan	they changed it around
umiyo	humiliated, humbled
untado	anointed
vára	staff
veluntad	will, consent
vensidura	victory
viánda	food
yagar	to wound, cause a plague
zehut (h)	merit